

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 19.

V Ljubljani, v soboto, 24. januarja 1903.

Letnik XXXI.

Iz liberalne kovačnice.

Neštevilne so laži o cerkvi in duhovnikih, ki jih dan na dan pošiljajo liberalni časopisi v svet. Posebno odkar se je začelo gibanje »Proč od Rima«, gredo najdebelejše izmišljotine skozi časopise. Posebno mnogo se operira z »novicami« iz Spanije, Italije, iz Vatikana itd. Imenujejo se imena in zločinstva, katera je seveda težko preiskati in zavračati; kdo pa more reči, ali je res ali ne, kar se piše o kakem redovniku v devetih deželi. In s takimi lažmi se najbolj bega ljudstvo. Vendar so razni katoliški listi, posebno pa obrambna društva, razkrinkali že marsikatero laž.

Naši slovenski liberalni listi so pobrali že marsikatero tako raco, ter jo spekli svojim naročnikom, da so jo elastno požirali. Mi hočemo na nekaj razkrinkanih zgledih pokazati, kako brezvestno postopajo ti obrekovavci.

Naši liberalci so pisali na primer o velikem duhovskem gibanju proti celibatu. Ta vest je izšla iz »Berliner Tagblatt«, kateri je objavil 9. oktobra sledeče poročilo:

»Rim, 8. okt. (Priv. telegram.) V Apuliji, kjer ima kršč. demokratska stranka, ki jo je pred kratkim Vatikan energično zavrnil, mnogo privrženecv, je nastala med kleriki živahna propaganda proti celibatu. Skof v Molietti je o tem obvestil Vatikan in več duhovnikov suspendiral«.

O tem pa jasno govori lastnoročno poročilo škofa Paskala Piconi iz Moliette, ki je datirano od 14. oktobra:

»Popolnoma neresnično je, da je nastala med kleriki v Apuliji, posebej v škofijah Molietta, Terlizzi in Giovanezzo živahna ali sploh kaka propaganda proti celibatu. Popolnoma izmišljeno je, da je škof iz Moliette obvestil Vatikan o tej propagandi«.

In »Nordd. Allg. Ztg.« pravi, da se poročevalce »Berl. Tageblatt« iz Carigrada odlikuje po izvenredni nezanesljivosti. In kakor se vidi, ima to prednost tudi njen »rimski« poročevalec.

Dalje so pisali strašne stvari o nekem duhovniku Bernardinju. To raco je spekla »Berliner Volkszeitung«, ki je pisala:

»Duhovnik don Nikola Bernardini iz Benetk je bil radi štirikratnega oskrunjenja, radi nasilstva in radi prešestva obsojen na 22 let ječe.«

A poizvedovanja so dognala, da ni duhovnika tega imena ne v Benetkah in ne v drugih škofijah, ki spadajo pod benečanski patriarhat. Ravno tako je tudi neznana ta obsodba pri ondottih sodiščih. Da, ondotta sodišča ne vedo imenovati nikakega duhovnika, ki bi bil kriv navedenih pregreh. Vse je torej popolnoma izmišljeno!

Kanibalsko veselje so imeli liberalci, ko jim je »Narod« prinesel mastno novico o redovnici-rufianki.

V Neapolju je neka nuna, tudi ime je znano: Filomena — imela za denar v oskrbi deklice od 9. do 13. leta; držala jih je za zabavo najbolj razvpitim neapoljskim razuzdancem. Seveda jej je to neslo. Stvar je prišla na dan vsled neke bolezni, in po zdravniški ovadbi je dobila grozna ženska v redovniški halji šest let težke ječe. A za to so se zavezniki te redovnice maščevali. Plačani razbojnik je zaklal z bodalom primarija dr. del Guidica.

Ta novica je pač kakor nalašč za liberalna ušesa. Šla je pod naslovom »Die Nonne als Kupplerin« iz berolinske »Volkszeitung« skoro skozi vse liberalne in socialistične liste, seveda različno pobarvana. Katoliški listi so pa dali po svoji Zentralauskunftsstelle natančno poizvedovati v Neapolju. In dognalo se je: 1. Da v celem Neapolju ni nobene redovnice Filomele; 2. da niso sodišča imela zaradi navedenih zločinov opraviti z nobeno redovnico; 3. navedena zločina sploh v zadnjem času niso prišla pred neapoljska sodišča.

»Ostudnež v kuti« — je bila jako zanimiva novica za liberalce.

Seveda v Španiji, in sicer v nadškofiji Valencia je živel redovnik Paskal Gomez. Ta je ustanovil kongregacije za dekleta, katere je vse zapeljal. Obsojen je bil, da mora plačati vsaki izmed teh 18 deklet 2000 pezet odškodnine. Nekateri listi so zaradi zanimivosti dostavili tudi, da so se vsa dekleta nalezla neke bolezni.

V tem slučaju so liberalci resnico poročali, samo z nekaterimi netočnostmi. Paskal

Gomez namreč ni bil redovnik, ampak — posveten učitelj.

»V Bisaghi je bila oskrunjena 21letna redovnica Saletta, se je zastrupila in skočila v vodnjak« — tako so poročali liberalci. V resnici je bila omenjena Saletta neka dekle; zdravniki so izjavili po obdukciji, da o oskrumbi ni govora. Jako pikantno je bilo tudi to-le:

V Salermu je neki mladi duhovnik Fr. Majorano živel pohujšljivo z neko 17 letno Terezijo Barella. Dne 22. pr. m. je ta poročila. Majorano je vrzel otroka skozi okno na cesto, da si je glavo razbil. Oba sta v ječi.

Poizvedovanje je dokazalo, da je vse res, samo s tem razločkom, da Majorano ni duhovnik.

Nadškof dr. Bilczewski v Lvovu je tudi moral popravljati laži o sebi. »Gleichheit« je poročala, da se je on ob poljedelskem štrajku v Galiciji postavil na stran delodajalcev ter to ukazal tudi duhovščini. »Gleichheit« je to laž popravila, slov. liberalci pa ne.

Takih, v liberalni delavnici skovanih laži, je še toliko, da bi bilo preobširno vse zavračati. A že iz navedenih slučajev lahko spozna vsakdo, kako propalo je protikatoliško časopisje, katero se ne straši nobene umazanosti. Če se mu dokaže ena laž, imajo pripravljeno že kako drugo. Pomilujemo občinstvo, ki se da hraniti s takim gnojem!

Dveletna vojaška služba.

Dunaj, 22. prosinca.

Brez kritike danes navajam samo mnenja in trditve vojaških krogov. Prvo vprašanje je, ali je treba pomnožiti število vsakoletnih vojaških novincev. Do tekočega leta sta Avstrija in Ogrska dajali za stalno armado in mornarico okroglo 103.000 vojaških novincev, Avstrija pa še posebe 10.100 mož za deželno brambo in za tiroleške lovske polke. Nova vojna predloga pa zahteva 125.000 novincev za stalno armado in mornarico, za deželno brambo pa 14.500. Torej bi se število novincev pomnožilo okroglo za 26.000. Dalje

zahteva vojna predloga, naj se k stalni armadi priključi 6000 nadomestnih rezervistov, in sicer v Avstriji 3435, na Ogrskem 2565. Vojaški krogi naglašajo, da število stalne armade ne zadošča, ker se nadomestni rezervisti v osmih tednih in pri treh orožnih vajah ne morejo toliko izvežbati, da bi za slučaj vojske mogli biti kos svoji nalogi proti sovražniku. Kar se tiče častnikov in podčastnikov, ne moremo ugovarjati, navadni prostak pa že stori svojo dolžnost, ako ima glavo na pravem koncu. Sicer pa tudi sovražnik za časa večje vojske pobere pod zastavo, kar leze in grede. Da taki vojaki niso rimski pretorijanci ali Napoleonovi grenadirji, to je istina, a na drugi strani je omika že toliko obilazala razne narode v Avstriji, da je vojaško izvežbanje mnogo hitreje mogoče. Posamezne stotnije res niso polnoštevne, a dovolimo si trditi, da 100 mož ravno tako naredi »karé«, kakor 120. Pač pa imajo polnoštevne stotnije pri posameznih polkih to dobro stran, da morejo vsako leto odpustiti po 10 do 20 mož, ki so doslužili dve leti in so doma nujno potrebni za gospodarstvo.

Nedostatek pa je ta, da »transferirajo« od močnih polkov po več mož v tuje polke in da so z Nemci pomešani Slovani, kar ne olajšuje izvežbanja in ne pomnožuje vojaške discipline. Vojaški krogi torej trdijo, da jim že sedaj za stalno armado primanjkuje 12 do 16 tisoč mož.

Drugo še važnejše vprašanje pa je dveletna vojaška služba v stalni armadi. Vobče se naglašja, da bi država, osobito delavski krogi imeli mnogo koristi, ko bi vojaki služili namesto tri le dve leti in pri mornarici tri namesto štiri leta. Poslušajmo, kaj odgovarjajo vojaški strokovnjaki, katerim se Vaš dopisnik ne prišteva, dasi je 18 mesecev nosil puško na rami ali pa tudi v roki, kedar smo zajce podili iz strni ali vrane iz koruze.

Povprek je bilo zadnja leta v skupni državi potrjenih 251.420 mož. Od teh jih je prišlo takoj 125.410 v nadomestno reservo, 10.000 k dež. brambi, 413 k tirolskim strelcem, 12.500 k ogrski honved-armadi. Ostalo jih je torej 101.100 mož pri stalni armadi in 2000 pri mornarici. Ako jemljemo v po-

LISTEK.

Katoliška podlaga.

Sami priznavajo, da jim ne gre v glavo. »Slov. Narod« poroča, da se je nekje na Slovenskem ustanovilo društvo sv. Vincencija v podporo domačim revežem. Ta ustanovitev pa liberalnemu listu ni nič prav všeč. Dočim se samega veselja postavlja na glavo, ako se kje ustanovi kako liberalno pivsko društvo, se nad ustanovitvijo društva sv. Vincencija silovito repenči. »Mi smo tega mnenja«, tako uči »Sl. Narod« nezmotljivo, »da rešitev te zadeve (preskrbe ubogih) po županstvu je edino pravilna«. »Eno nam ne gre prav v glavo«, pravi končno list, »to je, kaj ima pri tem vse hvale vrednem delovanju (skrb za uboge) opraviti sv. Vincencij in celo katoliška podlaga«.

Ne gre jim v glavo! Zaprtje glave je zelo huda in dolgotrajna bolezen. V tem slučaju bi za liberalnega sociologa poznali zdravilo. Samo eno zdravilo more pomagati, namreč učenje zgodovine. Le zgodovina

vino v roke in kmalu se bodejo tudi v zaprti glavi začele lajšati težave. Zgodovina je učiteljica življenja in kedor hoče v javnosti govoriti, mora preje v šolo k tej učiteljici.

Zgodovina pa nam jasno pripoveduje, da je vse delovanje katoliške cerkve skozi vsa dolga stoletja od nje pričetka pa do danes nepretrgana vrsta dobrih del v prid človeštva. Katoliška cerkev ne trdi o sebi, da je ona edina zastopnica dobrotelosti. Ali to pa lahko s ponosom o sebi trdi, da je ona postavila dobrotelost na pravo podlago, na tisto od liberalcev toli zasmehovano katoliško podlago, katera temelji na nauku o krščanski ljubezni do bližnjega.

Kakšna pa je bila pred nastopom krščanstva ljubezen do bližnjega? Morda ve liberalni sociolog kaj o njej? Verski sistemi starih niso bili v stanju, uplivati na dobrotelost, to ve vsak arednješolec. Pa tudi modroslovje starih ni bilo v stanju, bratoljubja gojiti tako, kot se je gojilo pozneje pod vplivom krščanstva. Ako si kedaj pregledoval sisteme starih modrijanov, kje bratoljubja si videl oltarje? Ali so jih postavili morda ciniki, ki so, kakor Diogen posveto blago zaničevali? Ti niso znali ce-

niti stiske in revščine bližnjega. Stoicizem, ki je še najbolj gojil bratoljubje, bil je omejen na majhen krog izbranih ljudij, in še ti so bili le bolj v teoriji bratoljubi. Seneka pisal je pri zlati mizi razpravo o uboštvi.

Nastopilo pa je krščanstvo, ter učilo, da smo ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi, in sicer bratje zato, ker smo otroci enega očeta. Suženstvo starih in vse njih kriče socialne krivice, vse to je strl rešilni nauk krščanstva. »Vsi bogati med nami«, pravi stari krščanski apologet Justin, in ta izraz se je navajal uže nešteto krat, »vsi bogati med nami podpirajo uboge, in vedno občujemo med sabo«. Socialne razlike so padle.

Uže v najstarejših časih ustanavljala je cerkev hiše za uboge, sirote, zapuščene otroke, bolnike in popotnike. Vse te hiše bile so v zvezi s cerkvami. Duhovni so jih oskrbovali in pomagali so jim pri tem posebno organizovani lajki, tako zvani parabolani.

Iz povedanega je posneti veliko in važno dejstvo: Cerkev je organizovala skrb za reveže.

In ta cerkvena organizacija je vedno rasla in se še dalje bolj razvijala. Nastali

so cerkveni redovi, ki so imeli vzvišeno nalogo, skrbeti za bližnjega. Za bolnike so skrbeli v srednjem veku bratje svetega Antona, svetega Duha in svetega Lazarja, za popotnike skrbel je poseben red, za olajšanje stanja turških sužnjev poseben red. In ti Trinitarci in Mercedarci bili so celo dolžni, ako se jim odkup sužnja ni posrečil, meknjega vzeti na svoje rame jarem sužnosti. Pa naj nam »Narod« pove, ali je tem možem dajal mož za taka heroična dejanja kal voden humanizem, ali jih ni mraveč navduševalo edino le krščanstvo? Naj nam pove ali navdušuje morda dandanes usmiljene sestre ali usmiljene brate humanizem ali krščanstvo, da vstrajajo v poklicu, ki zahtev žrtve vsak dan? Na uho povemo »Narod«, da so usmiljene sestre ustanova ravno svetega Vincencija Pavlanskega tega junaka krščanske ljubezni in krščanskega usmiljenja. Na uho mu povemo to za radi tega, ker se je s svojim vprašanjem kaj ima z delovanjem v prid ubogih opraviti sv. Vincencij, tako grozno blamiral, in nismo tako škodoželjni, da bi z glasnim pripovedovanjem še povečali njegovo blamažo.

štev le stalno armado, ki v mirovnem času šteje okroglo 300.000 mož, in to število primerjamo s številom vsako leto »potrjenih«, vidimo, da od 5 potrjenih služita le 2 po tri leta, drugi so v nadomestni rezervi ali dež. brambni.

Ker pa ni misliti, da bi se število stalne armade znižalo, zato bi se število vojaških novincev moralo zvišati na 150.000 mož. To se pravi: Ako vojaki služijo po tri leta, treba je vsako leto 101.100 novincev, da šteje stalna armada 300.000 mož. Ako bi vojaki služili le po dve leti, moralo bi vsako leto »ajnrakovati« 150.000 novincev, ali okroglo 50.000 več na leto, ko doslej. V istini pa ostane le 300.000 mož v vojašnicah. Torej narodno gospodarstvo ne pridobi niti ene delavne moči. Kar pa se tiče osebnih koristij dvestletne službe za posameznega vojaka, pa je razlika ta, da bi vsako leto 100.000 mož pridobilo eno leto olajšave triletno vojaške službe, dočim bi moralo 50.000 mož služiti po dve leti, ki so doslej podplate trgali le po 8 tednov in pri treh orožnih vajah. Sedaj pa računajte in tehtajte, kaj je boljše.

A ne samo to. Na Francoskem ravno sedaj kujejo zakon za dvestletno službo. Da dobé polno število stalne armade, morajo črtati vse izjeme in bodoči zakon ne bo poznal enoletnih prostovoljcev.

Glavna stvar pa je denar. Vojaški krogi trdijo, da je nemogoče v dveh letih dobro izvežbati podčastnike, katerih je do 50.000. Torej bi morali podčastniki služiti nad dve leti. Ti podčastniki pa bi zahtevali službene premije in višje službene odpravnine po 12 letih. Ogrski minister za deželno brambo, baron Fejervary, je v finančnem odseku ogrske zbornice naglašal, da bi prvo leto poskočili izredni vojaški troški za 207 milijonov kron, a vsako leto redni troški za 110 milijonov. To bo posledica dvestletne vojaške službe, ki gotovo pride. Vojaški krogi so se sami sprijaznili s to mislijo, ker dobé vsako leto 50.000 mož več za dvestletno vežbanje. Morda bodo isti, ki hrepené po dvestletni službi, čudno gledali, ako bodo davkoplačevalci morali vsako leto šteti več 110 milijonov kron.

Cerkev za napredek in omiko.

O tem zanimivem predmetu je govoril pretekli torek alogizijevski vodja g. dr. Jožef Gruden v »Kat. domu« pred množičnimi poslušalci. Temeljito zgodovinsko študijo, ki je sestavljena po zanesljivih zgodovinskih virih, bode v celoti priobčil »Katoški Obzorik«. Tu hočemo le v glavnih obrisih načrtati lepo sliko kulturnega delovanja kat. cerkve na Slovenskem v srednjem veku, katero nam je govornik podal.

Tri stroke je predavatelj doslej obdelal: kmetijstvo, promet in prometne veze, solstvo in ljudsko izobražbo. Zgodovina izpričuje, da jo je cerkev vsako izmed njih gojila in pospeševala je razvoj.

Žalostno je bilo gospodarsko stanje slovenskih dežel po mažarskih napadih. Siromaštvo, onemoglost, zapuščenost, to so znaki udekega življenja v tisti dobi. Značilna je

Naj bode »Sl. Narod« prepričan, da rano sedaj, ko se on jezi nad našim listom, na tisoče usmiljenih sester in usmiljenih bratov streže bolnikom in si morda doiva kali za zgodnjo smrt, vse v ime krščanske ljubezni do bližnjega in iz ljubezni in okorščine do Boga, ki je zapovedal to ljubezen.

In najlepši slavopecv ljubezni zapel je v svem pismu do Korinčanov apostol narov, sv. Pavel. Zapel je tako vzvišen slavopec, da enacega ne premore slovstvo novega naroda. Kaže nam v njem ljubezen na katoliški podlagi. In katoliška cerkev to ljubezen vedno dejanski izvrševala in še izvršuje, pa naj liberalci govore ali pi-jo kar koli. Krščanska ljubezen do bližnjega pa navdušuje tudi katoliške lajike, se združujejo v Vincencijevih družbah, m krasnem sadu, ki ga je rodilo kato-ianstvo v 19. stoletju, združujejo v pomoč ogim.

Tako deluje katoliška cerkev. Liberali- m pa stoji ob strani, začuden zija, potem zavistno poprašuje: Kaj pa ima z vsem n opraviiti katoliška podlaga?

kupčija s sužnji, ki je vzlic strogim ugo-rom cerkvenih oblasti ovetela pri nas. — Deželo so pokrivali razsežni pragozdi, kul-turne zemlje je bilo malo, prebivalstvo zelo redko naseljeno. V sled tega ni bilo opaziti nikakega gospodarskega pokreta in kolonizacije. Trebalo je močnejših kulturnih vplivov.

Tu je zastavila cerkev svoje delovanje. Brižinska in briksenska škofija sta dobili na Kranjskem obširna posestva (873 in 1004 l.) Zlasti prva je mogočno vplivala na kulturo zemlje. Brižinci so delovali že izza leta 774 med Slovenci na Koroškem in so se znali prilagoditi narodovim razmeram in se privadili njegovemu jeziku. Na Kranjskem so dobili Dovje (l. 963), Loko (973), posestva na Dolenjskem (officium Zagrad z 28 vasm) in celo v Istri (l. 1067). Izsekavali so pragozde v deželi in izpreminjali v kulturno zemljo, na njej so naseljevali poljedelce in postavljali cerkve, pokristjanjevali so množičevilne poganke Slovence. Prinesli so prve trte na Kranjsko in pričeli umno vinogradništvo. Nevarno za slovenski značaj dežele je bilo naseljevanje nemških kolonistov. Vendar je slovenski življenjski prevladal in nemški otoki so se potopili v slovenskem jezeru. Kulturno delo pa je ostalo.

Usodno je bilo za našo deželo v tistih časih, da ni imela lastnega kulturnega središča in bila le nek privesek drugim deželam, kolonija, katero so tuji gospodarji bolj ali manj zanemarjali.

Na boljše se je obrnilo, ko je akvilejski patriarh Peregrin I. iz rodu koroških Sponhajmovcev ustanovil samostana v Stični (1136) in Gornjemgradu (1140).

Misijonarji redovniki po srednji Evropi so vedno združevali z oznanovanjem svete vere tudi kultiviranje zemlje. Najboljši zastopniki te smeri so bili cistercijani. Redovna pravila so jim obdelovanje zemlje strogo ukazovala.

Za razvoj kmetijstva v naši deželi je bil ta red pomenljiv v dvojnem oziru. Pridobivali so novo zemljo za nasade z iztrebljenjem gozdov. Listine nam izpričujejo kraje njihovega delovanja (Lašče, Toplice na Dolenjskem). Kmalu se je ob Krki dvignil drug samostan (Kostanjevica), čegar kulturno delovanje je segalo daleč preko mej naše dežele na Hrvaško in v Bosno. Kostanjeviški samostan je imel svojo filialko na otoku sv. Jakoba pri Zagrebu in posestva ob reki Vrbas v Bosni. Vedno dalje so redovniki sv. Bernarda prodirali proti slovenskemu jugu. Zal, da jim je turška sila pozneje zastavila pot. Cistercijani so dvignili poljedelstvo tudi v tehniškem oziru. Kmetovanje je bilo preprosto. Slovenski kmet je razoraval zemljo z lesenim oralom (»drevo«). Tuji redovniki so vpeljali železni plug in drugo popolnejše poljsko orodje. Še večjega pomena so bili novi sadeži in nove žitne vrste, ki so jih prinesli s seboj in z njimi pomnožili domače pridelke. Vpliv stiških menihov izpričuje ljudska tradicija in narodna pesem, ki pripoveduje o treh menihih, ki so prišli iz daljnjih krajev in učili prebivalce umnejšega kmetovanja.

Kako živo se je cerkev zavedala svoje kulturne misije, izpričujejo tudi provincialni cerkveni zbori, ki so kmetijstvo vzeli v svoje varstvo. Akvilejska sinoda l. 1184 je izdala stroge ukaze v obrambo kulturnih nasadov.

Znamenja kulturnega razvoja so tudi: promet in prometne veze. Oboje je cerkev pospeševala. Graditi ceste in mostove je veljalo v srednjem veku za dobro, Bogu dopadljivo delo. Razni redovi in druge slične cerkvene organizacije so se posvetile temu delu.

Na Slovenskem so služile v srednjem veku v obče še tiste ceste, ki so ji Rimljani napravili. Najznamenitejše proge so bile: Oglej-Ljubljana-Trojana-Ptuj in Ljubljana-Trebnje-Krško. Za kupčijo važni sta bili tudi cesti: čez Ljubelj na Celovec in iz Kamnika skozi tuhinjsko dolino na Štajersko. — Za varnost prometa na glavni progi pa je patriarh Volker l. 1204 blizu Ogleja sezidal znamenito gostišče in je izročil redovnim vitevom sv. Ivana (hospitalitom). Ti so na patriarhove stroške popravljali ceste, imeli na njej policijsko nadzorstvo, sprejemali popotnike in preskrbeli trgovcem varno spremstvo. Slično nalogo je gotovo imel tudi nemški viteški red, ki se je okoli l. 1237 naselil v Ljubljani. Na slovenskih tleh sta stali dve gostišči: sv. Lenarta na Ljubelju in sv. Antona na Kozjaku v tuhinjski dolini (opitaliž). Prvo je ustanovil vetrinjski samostan. Patriarh Bertold je gostišče obdaroval z namenom, »da bi bratje sprejemali revne popotnike in ohranili cesto čez Ljubelj v dobrem stanju«. Gostišče sv. Antona je ustanovil Oto, vojvoda istrski. Patriarh Bertold in razni plemiči so je obdarovali z zemljišči. — Sicer so pa vsi kranjski samostani mnogo storili za promet in trgovino. To priča že cela vrsta privilegijev, s katerimi so se oprostili carine in mitnine na raznih cestah.

Slednjič še nekaj o solstvu in ljudski izobrazbi v srednjem veku! Solstvo se vedno smatra za pridobitev nove

dobe. A temeljite zgodovinske preiskave vedno jasneje izpričujejo, da je bilo v srednjem veku dokaj ljudskih sol in da jih je izključljivo cerkev vzdrževala.

Že Karol Veliki je ukazal, naj ima vsak župnik pri sebi klerika, ki poučuje v šoli. Papež Gregor IX. je to zapoved obnovil. Se je li ta ukaz povsod izvrševal, ne moremo določiti. A čim več zgodovinskega gradiva se spravlja na dan, tem bolj se množe dokazi, da je bilo dokaj sol v deželi. Na Kranjskem imamo izpričane: pri sv. Petru v Ljubljani (1262), šolo nemškega viteškega reda (1237), šolo pri sv. Nikolaju (1327); dalje šole v Skofji Loki, na Bledu, v Kamniku, v Smarju, v Vipavi, Višnji gori, v Kranju. Nekatere teh sol so bile vzporedne našim gimnazijam n. pr. v Ribnici in Kranju.

Poročila o teh šolah so le skromna, a že ta poročila morajo dokaj izpremeniti nazore o »temnem« srednjem veku, ki so razširjeni med razumništvom.

Predavatelj je sklenil s toplim pozivom, naj se vsi po možnosti trudimo za uveljavljenje krščanskih načel v javnem življenju, ki so toliko lepega vstvarila v preteklosti.

Poslušalci so se z živahnim ploskanjem zahvalili govorniku. O priliki bode g. dr. Gruden svoje predavanje nadaljeval.

Državni zbor.

Dunaj, 23. prosinca.

Nov poslovnik?

Sedanji poslovnik poslanske zbornice je kakor raztrgano rešeto, ki ne drži ne zrna ne plev. Predsednik more preglasnega govornika, ki tovarišem meče psovke v obraz, lepo ali resno posvariti, to pa je tudi vse, ker družega sredstva nima v rokah. Dalje more 20 poslancev z nujnimi predlogi prisiliti vseh 400 ostalih, da morajo dneve in noči poslušati stvarne in nestvarne govore, umestne in neumestne popravke. Skratka: Zbornica, v kateri ima že pet let obstrukcija svojo domovinsko pravico, potrebuje strožji poslovnik. Sicer je istina, da imajo potem osobito radikalni odlomki raznih strank zvezane roke, toda gotov red mora biti. O tem je prepričana ogromna večina poslancev, razložek je le ta, da mnogi le nasprotniku privoščijo uzdo, sami pa bi radi v rokah držali vajeto. To se je danes poksalo.

Dr. pl. Fuchs, bivši zbornišni predsednik, in dr. Lueger sta danes vložila nujna predloga, naj bi se poslovnik poostiril in v mnogih točkah jasneje spopolnil. Predloga sta prišla torej iz srede dveh čisto nemških strank, ki pa ne jadrata pod liberalno zastavo. Že to je bilo sumljivo za nemške liberalce in soc. demokrate.

Oglasi se takoj posl. Pernersdorfer, ki v imenu soc. demokratov odločno ugovarja, sklicujoč se na § 80 veljavnega poslovnika, da bi se poslovnik mogel predrugati z nujnim predlogom. Predsednik zbornice bi moral sam odkloniti oba nujna predloga. Ker pa tega ni storil, predlaga Pernersdorfer glasovanje po imenih proti nujnosti.

Antisemit dr. Patta zagovarja nujna predloga, rekoč: Ta poslovnik ni vreden piškavega oreha, avstrijskemu parlamentu se posamehuje že ves svet. Čudno, da se protivi-jo soc. demokratje, katerih glasilo zahteva red in delo v zbornici. (Soc. dem. Seitz: Pa ne za vojno predlogo!) Nujnost tega predloga je opravičena v smislu § 80. (Poslanec Wolf: To so advokatske zvijače! — Klici: Mir!) Poslovnik obsega več točk iz zakona z dne 12. maja 1873. Torej je treba, da sklepe poslanske zbornice odobri tudi gosposka zbornica in potrdi vladar. V sled tega pa Pernersdorfer ne more trditi, da hoče večina skozi dimnik v sobo, da zadavi manjšino.

Predsednik grof Vetter je istega mnenja ter vpraša zbornico, ali naj se po imenih glasuje o Pernersdorferjevem predlogu. Za ta predlog so vstali le socialni demokratje, radikalni Čehi in Rusini in nekaj Vsenemcev. Ker za predlog ni vstalo 50 poslancev, vršilo se je navadno glasovanje. Pernersdorferjev predlog je bil odklonjen s 164 glasovi proti 79. To glasovanje vzbuja veliko pozornost. Pokazalo je jasno, iz katerih strank je mogoča parlamentarna večina in kje računajo na obstrukcijo. Za nujnost so namreč glasovali Poljaki, Mladočehi, češki veleposestniki, Jugoslovani, katoliška ljudska stranka, ustavovno veleposestvo in kršč.-socialna stranka; proti nujnosti pa: soc. demokratje,

češki in rusinski radikalci, nemška ljudska in liberalna stranka ter Wolfovi ožji pristaši. Schönerer s svojimi pristaši pa je glasoval z desnico, ker menda ni hotel biti na Wolfovi strani. Wolf si je zapisal vse Vsenemce, ki so »izdali nemško domovino«. Mej glasovanjem sta se sprla Wolfov pristaš Schreiter in Schönererjev tovariš Stein. Najboljši prijatelji si morejo vsled političnih nasprotij postati največji sovražniki.

Obstrukcija.

Češki radikalci so danes vložili zopet dva nova nujna predloga. Ker niso dobili 20 podpisov, je predsednik dal predloga na glasovanje. In res so vstali soc. demokratje, ki so preje podpise odrekli, Wolf s svojimi tremi tovariši in poljski radikalec Breiter. Predlog je bil dovolj »podprt« in zbornica bode imela jutri veselje, poslušati v pozno noč nujne govore.

Danes že od 1/2. ure do 3/6 poslanec Klofač, Zazvorka in Choc dokazujejo nujno potrebo, da češko vseučilišče in tehnika v Pragi dobita boljše prostore in učna sredstva. Stvar je res nujno potrebna, toda vse o pravem času, kakor je dr. Dvořák izjavil v imenu mladočškega kluba. Ravno sedaj pa češki radikalci kostonj iz žerjavice pobirajo za nemške liberalce, kar morda tudi vladi ugaja. Ako Čehi n. pr. umaknejo svoje nujne predloge in pusté prednost predlogoma gledé premembe poslovnika, smel bi staviti desetak na repar, da levičarji prično obstrukcijo. In te se vlada dvakrat bolj boji, nego češke. Kdor ne verjame, naj vpraša vratarja.

Konec seje ob 6. uri; prihodnja seja jutri.

Narodnostno gibanje v Avstriji.

Pri ljudskem štetju se je sicer zahteval vpis obdevalnega jezika, a ne materinskega. Toda pri narodnostnih razmerah, ki sedaj vladajo v Avstriji, pomeni občevalni jezik skoro vedno isto, kar materinski; difference niso kaj velike.

V Avstriji je tedaj bilo:

	1880	1890	1900
Nemcev	8.008.864	8.460.580	9.170.939
Čehov	5.180.908	5.472.871	5.955.397
Poljakov	3.238.534	3.719.232	4.259.152
Rusinov	2.792.667	3.105.221	3.375.576
Slovencev	1.140.304	1.176.672	1.192.780
Italijanov	668.653	675.305	727.102
Hrvatov	563.615	644.926	711.380
Rumunov	190.799	209.110	230.963

V odstotkih izraženo je razmerje naslednje:

	1880	1890	1900
Nemcev	36 75	36 0	35 78
Čehov	23 77	23 3	23 23
Poljakov	12 8	15 8	16 6
Rusinov	12 8	13 2	13 17
Slovencev	5 2	5 0	4 68
Hrvatov	2 6	2 75	2 77
Italijanov	3 07	2 88	2 84
Rumunov	0 88	0 89	0 9

Iz tega sledi, da se narodnostne razmere v Avstriji po številkah niso bistveno izpremenile.

Razširili so svojo veljavo v primeri s prebivalstvom: Poljaki (+ 18%), Hrvati (+ 0 17), Rumuni (+ 0 02), Rusini (+ 0 2), toda od l. 1890 so nazadovali za 0 1. Vzrok tega prodiranja je pred vsem razmeroma večja pomnožitev teh narodnosti.

Povprečno je namreč znašalo pomnoženje ljudstva v Avstriji 11 11%, a v Galiciji 15 30, v Bukovini 15 04, v Dalmaciji 14 95, na Češkem je pa doseglo le 10 22.

Najbolj pa je nazadovala nemščina, (od 1880 — 10%) za njo pride slovenščina za 0 6%, potem češčina (0 5) in laščina (0 16).

Ako bi navedli procentualne številke za posamezne dežele, bi našli, da so se Nemci procentualno pomnožili v zadnjih dveh desetletjih na Koroškem (+ 4 6%), v Bukovini (+ 2 9) na Štajerskem (+ 1 7), na Tirolskem (+ 0 9), v Primorju (+ 0 7). Nazadovala je nemščina v Šleziji (— 4 3), v Galiciji (— 2 5), na Nižjeavstrijskem (— 1 8), na Moravskem (— 1 4), na Kranjskem (— 0 5), v Dalmaciji (— 0 3), na Solnograškem (— 0 2) in Gornjeavstrijskem (— 0 1).

Glede drugih jezikov vidimo, da je v zadnjih 20 letih zlasti na Nižjeavstrijskem napredovala češčina; od prejšnjih 28% je

15. marca t. l. na c. kr. dež. šolski svet v Gradcu

— **Zopet nova stavka v Trstu** se pripravljajo. Tržaški slikarji, ple-skarji in dekoratèrji so predložili svojim mojstrom spomenico, po kateri zahtevajo mej drugim: Za delavni čas celega leta naj se določi 8 urnik. Mezda prve kategorije (slikarji, sobni dekoratèrji itd.) naj znaša 6 K na dan; za dnevne čezure se mora plačati — 80 K, za nočne pa 1 K 60 v. Mezda druge kategorije (sobni slikarji, tabelisti itd.) dnevnih 5 K; dnevne čezure — 70 K, nočne pa 1 K 40 v. Tretja kategorija (delavci prejšnjih kategorij pod 20. letom itd.) zahteva dnevne plače 4 K 40 v.; za nočne čezure 1 K 20 v, za dnevne 60 v. Za mladostne učence se določa za 1. leto tedenskih 5 K, za 2. leto 7 K, za 3. leto 9 K, za 4. leto 12 K. Prvi majnik je praznik. Poleg tega še več manjših zahtev. Ta tarifa naj bi stopila s 15. aprilom v veljavo. Delavci zahtevajo do 30. t. m. odgovor, sicer stopijo v stavko.

— **Shod v Idriji** imajo socialni demokrati 31. t. m. Poročal bo sodrug Linhart iz Trsta.

— **Ženo je hotel ustreliti** posestnik I. Jerman v Cernicah pri Novem mestu. Streljal je nanjo 20 korakov od nje oddaljen, a jo ni zadel. Zenin brat mu je izvil puško iz rok.

— **Ljudske knjižnice** na Hrvaškem so prišli snovati zagrebški hrvaški vseučiliščniki. Veliko zaslug za slovenski narod bi imeli slovenski vseučiliščniki, ako bi pomagali ustanovljati slovenske ljudske knjižnice na Koroškem!

— **Sejmi po Slovenskem od 26. do 31. januarja.** Na Kranjskem: 26. v Radečah, v Ljubljani in Vinici; 30. na Rakeku. — Na sloven. Stajarskem: 26. v Gomilici, Artičah, Sloven. gradu in Studenich; 29. v Rajhenburgu in St. Juriju ob Taboru; 31. v Dobovi. — Na Primorskem: 26. v Divači; 29. v Gorici; 31. v Cavadu.

Ljubljanske novice.

Za predpustno veselico železničarjev, ki bo danes teden 31. t. m. na starem strelišču, se delajo obširne priprave. Železničarji hočejo pokazati občinstvu, da znajo prirediti prijetno, neprisiljeno zabavo, kakoršnih je v Ljubljani prav malo. Nikomur ne bo žal, kdor bo prihodnjo soboto zvečer stopil na staro strelišče. Zabaval se bo gotovo. Vojaška godba je obljubila svoje sodelovanje, kar bodo posebno pozdravili oni, katere bode privabil na veselo plesni venček. Tudi za drugo občinstvo ima pripravljani odbor pripravljenih mnogo prijetnih presenečenj. Pričetek veselice bo točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo je 40 vinarjev. Prihodnjo soboto 31. t. m. torej vsi, ki si žele prijetne predpustne zabave, na železničarskimi znamenji in pripravi okrašeno staro strelišče!

Poroke. C. kr. poštni oficijal g. Jožef Krištof se bo poročil z gđ. Nežico Putrich. — G. Adolf Jonke, trgovski zastopnik, se poroči z likarico gđ. Jožefo Hočevnar.

Umrl je v tukajšnji hiralnici dolgoletni šolski sluga na tukajšnjem učiteljsku g. Janez Gherbaz v 64. letu svoje dobe.

Poslopje II. drž. gimnazije. Stavbni prostor bo vsled sklepa obč. sveta do 15. okt. letos moral biti spraznjen. Zginilo bo torej ondi s prostora vse drevje, demolirali bodo »gradišča«, gospodarska poslopja in podrli kar je s tem v zvezi. Glavno pročelje novega gimnazija bo prej ko ne obrnjeno na Poljansko cesto. Opozoriti bo pa naučno upravo že zdaj na to, da se ne bodo izdelali za to poslopje spet načrti, iz katerih bi zrasla premajhna stavba Takega »kozla« je ustrelila namreč naučna uprava pri poslopju I. drž. gimnazije, tako da morajo neki razred uporabljati za eksperimentiranje ali celo za fizik. kabinet, šolske sobe so veliko pretesne, ne kaj prostora pa celo — manjka! Naučna uprava in vlada dajeta glede šolskih stavb mestnim in kmečkim občinam vse mogoče stroge predpise, sama se pa za take predpise presneto malo briga. Tako skupništvo ni lepo in zato smo glede takega štedenja že zdaj povedali, kar tej upravi groi! Tisočake naj vlada ne štedi pri stavbah, ki so namenjene za izobrazbo srednješolske mladine!

Velika nesreča na električni železnici bi se bila danes radi prehitre vožnje elektriske železnice skoro zopet pripetila. Gđ. Jožefa Erker, sestra š. g. kanonika Erkerja, stanujoča Pred škofijo št. 7, se je danes dopoldne ob četrti na 10. uro Pred škofijo hotela naglo izogniti šljakarskemu vozu, ki je vozil proti Vodnikovemu trgu, odkoder pa je

ravno prihajal električni voz, kateri je podrl Jožefa Erker, ko je bila na tiru železnice, na tla in jo je rinil pred seboj kakih 30 do 35 korakov naprej. Dokler ni voznik Silv. Sitar ustavil voza. Jožefa Erker ima na obeh rokah kožne odrtine. Tudi obleko ima poškodovano. K sreči nima gđ. Erker mnogih drugih poškodb. Na licu mesta se je ob ne zgodi takoj zbralo več ljudi.

Mrliču ukradel čevlje. Na pokopališču pri sv. Krištofu so bili iz mrtvašnice mrliču Karolu Eberletu z nog ukradeni čevlji. Tat mu je obul stare, ponošene čevlje.

Skesana tatica iz gledališča. V deželni gledališču je bilo tudi slovenskim igralkam iz garderobe pokradenih več reči. V noči od 22. na 23. t. m. je našel ponočni paznik v gledališču na hodniku pri ženski garderobi zavoj, v katerem je bilo več reči, katere so bile nemškimi igralkam ukradene. Tatica jih je prinesla nazaj in pustila ležati na hodniku, ker je izvedela, da jej je policija za petami.

Nagla smrt gospe Niederkoeffer. Včeraj popoldne je bilo truplo dne 21. t. m. po noči na Radeckega cesti naglo umrle Helene Niederkoeffer obducirano. Zdravniki so konstatirali, da je Niederkoeffer umrla naravne smrti.

Članom prvega ljublj. del. konsumnega društva naznanja odbor, da oddaja trgovcem premogom in drvni g. Kuga za društvene člane premog po 54 kr. 50 kg., drva pa seženj po 7 gld. 50 kr. Naročila se sprejemajo lahko v društveni pisarni.

Vabila za trgovski ples, ki ga priredi slovensko trgovsko društvo »Merkur« v soboto dne 7. februarja v veliki dvorani »Narodnega doma«, razposlala se bodo večinoma že jutri. Pri ogromnem delu, ki ga povzročijo vabila, pa je lahko mogoče, da se je kakoga gospoda ali celo kako rodbino prezrlo, radi česar prosi odbor dotičnike, ki ne bi dobili v kratkem vabil za ta ples, da to blagohotno oprostite ter odboru čim prej naznanijo, da mu je mogoče po pomoti prezrta vabila še vpslati.

Delo po zlimi. Nekatere stavbne tvrdke so sprejele že zdaj več delavcev — mizarjev in tesarjev, ki izvršujejo potrebno opravilo, za dograjene hiše in pripravljajo tramovje in deske za hišna tla. Polagati prično pa to, ko nastopi toplejše vreme; zidarji pa prično meseca aprila ometavanje znotraj izvrševati.

Pollakova tovarna za usnje. Ena največjih tovarn za strojenje svinjskih kož je v Avstriji tovarna Karola Pollaka. Kdor si jo hoče ogledati in se o vsem sam prepričati, mu ne bo žal, če stopi vanjo in se da poučiti o tej stroki. Parni motorji, lastna električna razsvetljava, najmodernejša oprava, 100 delavcev-strojarjev in ves mehanizem ogledati si, je za laika hvaležen užitek, ki ga ne najde povsod. Kakor znano, je bilo poslopje pred dvema letoma pod novim gospodarjem za tretjino razširjeno in s poslopjem tudi oprava in ves promet. In izdelki te tovarne gredo daleč ven čez avstrijske meje. Kakor že omenjeno, je to tovarniško podjetje postavljeno na najširšo podlago, kar jih je dozdaj pri nas v Avstriji obstajalo. Izdeluje pa se seveda tu tudi vsakovrstno usnje domače vrste.

Nov hotel. V hiši, kjer je bila dosedaj kavarna Pua v Kolodvorskih ulicah, bo novi posestnik te hiše g. Tomažič priredil nov hotel z 42 sobami in prostornim restavracijskim vrtom. Kavarnar Pua se je že izselil.

Poneverjenje v lekarni Piccoli. Poroča se, da je poneverjenju svojega uslužbenca Sch. prišel na sled sam g. Piccoli. Poslal je ljudi kupovati zdravila in potem pogledal, ako je sprejeti denar uslužbenec vknjižil. Tako je dobil več slučajev nerednosti. Radi tega nameravajo tukajšnji lekarnarji v svoje lekarne nastaviti blagajničarke. To so od lekarnarjev zahtevali tudi lekarniški asistenti.

Pokanje radi mladega barončka. Pri Codellijevem gradu so danes pokali s kanonom. Počilo je 21krat. Vzrok streljanju je bil, ker so danes krstili mladega barončka.

Predrznost. Po Marije Terezije in po Reslovi cesti potika se ob času, ko gredo deklice iz šole, neki stareji gospod, ki ponuja deklicam krajcarje, da gredo potem z njim na sprehod. Policiji se je včeraj posrečilo, dobiti tega človeka v pest.

Zgubljene stvari Na poti od Gospodskih ulic, čez Kongresni trg, po Wolfvih ulicah, čez Marijin trg in po sv. Petra in Radeckega cesti do Franca Jožefa vojašnice je zgubil jednoletni prostovoljec Š. zlato žensko uro in denarico, v kateri je imel nad 10 kron denarja. Na krovu ure sta bili vdelani črki P. H.

Konfiscirani pratiki Kleinmayrjeva in Blasnikova pratika ste konfiscirani radi nekega inserata.

Shodi. Krajna skupina soc.-dem. društva železninskih in kovinskih delavcev v Avstriji priredi jutri dopoldne ob 10. uri v gostilni na Reslovi cesti št. 16 društveno zborovanje. — Občni zbor soc.-dem. krajne

skupine društva čevljarjev v Avstriji vrši se tudi jutri ob polu 3. uri popoldne v gostilni Franca Pocka v sv. Florijana ulicah.

Krajevna skupina c. kr. poštnih in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani nam javlja, da so priprave za plesno veselico, katero prirede dne 31. januarja t. l. v steklenem salonu kazine, v najlepšem teku, posebno šaljiva pošta, ki bode delovala, da se bode korespondenca hitro in točno dostavljala. Brzojav bode v najmodernejšem slogu sestavljen, brzojavilo se bode po vseh največjih mestih sveta z brezžičnimi aparati. Telefon bode tudi deloval, posebno priljubeno za angaževanje plesa; med temi točkami se bode vršil imeniten koriandoli korzo. P. n. občinstvo se opozarja na vse te točke, ki jih bode pošta z neumornim trudom točno izvrševala. — P. n. občinstvo se tudi prosi, naj oprost, če se je pri številni pošiljati vabil kdo prezrl, da ni dobil vabila. — Začetek ob 8. uri zvečer, vstopnina 1 K za osebo. Maskam vstop ni dovoljen. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

Planinski ples. Vabila so razposlana, priprave za primerno dekoracijo sokolske dvorane vrejene in v pondeljek se prične delo v dvorani sami, katero je spremeniti v planinsko pokrajino. Pot v to pokrajino nas bo vodila ob temnem gozdu, za katerim bode štrlelo visoko gorovje, in nas pripeljala do konca doline, katero zaključijo snežniki, pod njimi pa leži čisto gorsko jezero. Stranska pota pa nas bodo vodila k planinski koči pred katero na trati bo pravo planinsko življenje. Brhke planinke bodo tam postregle tudi najbolj razvajanemu žledcu, planinska godba pa bo igrala okrog ter vabila k rajanju. Poleteli bomo potem v višine, od koder bomo občudovali krasni razgled. Hiteti bomo morali, kajti vremenski preokoli nas zagotavljajo, da bo ta večer silno snežilo in tudi v plesni dvorani se temu izogniti ne bomo mogli. Ker bo v planinski pokrajini mnogo potov, naprav in tedaj orientacija za neizurjene težka, poskrbel bode odbor za zaznamovanje potov in napravo napisnih tablic; poleg tega bodo tudi gorski vodniki na razpolago. Tedaj naj bode sleherni brez skrbi, ker bode za vse skrbjeno, in naj pride vesel v planinsko družbo. Na planinski ples.

Opozorjamo na jutrašnji slavnostni večer, ki ga priredi društvo za delavke v proslavo 25. letnice Leona XIII. v »Kat. Domu ob 6. uri zvečer.

Tatvina. Mizarski pomočnik E. V. je ukradel delavki Mariji Grošelj na Krakovskem nasipu št. 10 iz omare obleko, katero je bil shranil pri njej krojaški pomočnik Anton Orehek.

Vrli Šentpeterčani. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda nam piše: Družbi sv. Cirila in Metoda je vročilo sl. predstojništvo šentpeterske ženske podružnice dohodek zadnje veselice (veselica je bila v nedeljo, 4. t. m. v »Narodnem domu« obeh združenih podružnic — ženske in moške 850 k r o n. — Ko družba hvaležno beleži ta veliki prispevek, kliče vsem svojim podružnicam po slov. zemlji: Ne zaostajajte v delavnosti za našima slav. šentpeterskima podružnicama v Ljubljani!

Kotiček za liberalce.

Tudi dimnikarji ne smejo biti »črni«. Iz Kranja se nam piše: Kdor hoče v kratkem času obogateti in srečen liberalen dimnikarski mojster v Kranju postati, naj prej ko mogoče pri tukajšnjem mestnem županstvu, oz. c. kr. okr. glavarstvu v Kranju vlož: prošnjo za pravico, da sme dimnikarsko obrt v Kranju izvrševati, kajti nudi se mu najlepša prilika za srečno prihodnost, ker zna postati v kratkem času premožen obrtnik, in to vsled izjave neke zelo mogočne in imenitne osebe, katere je pred kratkim rekla proti dimnikarju: Ako ne bošote z nami, to je vedno liberalno volili, hočemo še enega dimnikarja dobiti, kateri bo liberalce. Zahteva se od dimnikarja: 1. da je strasten liberalce, 2. da črti iz dna svoje duše tudi ob klerikalca, 3. da bo isti znal dimnike tako ometati, da, če ravno bi bili isti leseni ali slamnati, da se nikdar ne užgo, 4. da vedno liberalno voli če ravno zoper svoje lastno prepričanje, 5. da ne bo nikdar »črn«.

Vzdih liberalca, ko je prebral »Narod« zadnje sobote: »Prešneta stvar, sedaj »Narod« trdi, da je dr. Susteršič na Dunaju ustvaril kar postransko vladno za Kranjsko, pred tedni je pa trdil, da Susteršiča na Dunaju noben pes ne povoha. Nam liberalcem zares huda prede. Vsak dan moramo »Narodu« kaj družega verjeti.

Liberalna »vera«. Gorenjski »otroški vrtec« ta nevarni konkurent dr. Slančevi mladosti, popisuje na dolgo in široko, »kako smo postali liberalci«. Pri tem je odkril tudi liberalno veroizpovedanje: »Mi slovenski svobodnjaki samo

to verjame mo, kar se sme verjeti.« Zalibog pa nam nočejo ti svobodnjaki razodeti, kaj je tisto, kar se sme verjeti. Mi smo tega mnenja, da se »Gorenjcu« ne sme verjeti.

Književnost in umetnost.

* **Slovensko gledališče** Sinoči se je prvič v tej sezoni vprizorila na slovenskem odru velika opera »Faust«, impozantna skladba slavnega komponista Ch. Gounoda. Z vprizoritvijo nove opere smo bili prav zadovoljni. Opera ni lahka, a vsi solisti so se potrudili, da so v kolikor mogoče častno izvršili svoje uloge. Naslovno ulogo je krasno pel g. Vlček; ugajal nam bi bil gotovo še bolje, da bi bil svojo ulogo pel slovenski. Sodrugi mu je bil g. Aschenbrenner (Mefisto) ki je svojo ulogo pel hrvaški. Ulogo Margarete je kaj lepo pela gđ. Prochackova, ki nam je bila jako simpatična. Dopadel nam je g. Král, sosebno lepo je pel pred odhodom na vojsko. Dobra sta bila tudi gspđ. Glivarčeva, (Marta) in g. Polašek (Brander). Mesto gspđ. Kočvarjeve je pela Haniš-Svobodova ulogo Siebel, ki jo je častno rešila, dasi jo je vzprejela jedva pred nastopom. Pohvalno moramo omeniti tudi zbor moški in ženski, kakor tudi g. Beniška, ki je vse tako mojstrsko vodil. Gledišče je bilo dobro obiskano. Neumevno se nam zdi postopanje intendance, ki je pred predstavo vzela ulogo gđ. Kočvarjevi. Intendanci je baje pisalo par nepetih dijakov pismo, da bodo gđ. Kočvarjevo izžvižgali, ako nastopi. Intendanca se je te dijaške grožnje zbal, kar je povzročilo veliko razburjenje med občinstvom, ki spoznava v gđ. Kočvarjevi lep domač talent, proti kateremu bi bilo od strani intendance treba postopati z malo večjo obzirnostjo. Del dijakov je pri nastopu g. Hanuš Svobodove demonstriral s klici: »Živijo Kočvarjeva« zopet za gđ. Kočvarjevo, dočim se je oni del dijakov, ki je dosegel, da ni gđ. Kočvarjeva nastopila, zadovoljno smehljaj. Zdelo se nam je, da je pri teh dijaških nastopih imela intendanca najlastnejšo ulogo.

* **Hrvatska straža.** Od škofa doktor Mahniča na Krku ustanovljena tiskarna Kurykta* izda v drugi polovici meseca februarja prvi sešitek novega lista »Hrvatska Straža«. Urednik mu bo dr. Antun Alfrevič v Spljetu. Namen lista je apologetičen: branil in tolmačil bo načela katoliške vere in krščanske filozofije. List se bo bavil v prvi vrsti z aktualnimi vprašanji; bavil se bo s smotri, ki neposredno segajo v sedanost.

List bo prinašal tudi dopise v slovenskem jeziku ter bo poročalo kulturnem razvoju Slovencev.

Vsebina prvega sešitka bo sledeča: »Hrvatska Straža.« (Uredništvo). — Zvanje katoliških svetovnjaka u naše doba. Doktor Antun Mahnič, biskup. — Zadača krščanske filozofije u XX. vijeku. Lj. Dostal, D. I. — O liberalizmu i liberalnom katolicizmu. O. M. Horman, D. I. — Katolička crkva i rodoljublje. Dr. Antun Alfrevič. — Za istinom (Apologetička pisma). M. — Monizam u hrvatskoj knjizi (»Dva Svijeta«) — Pjesme Silvija Str. Kranjčevića. — Iz života za život: 1. Može li papa mijenjati crkvene zakone? P. 2. »Mi slušamo samo papu!« P. — Iz Slovenske (Pisma). Dr. Krek. — Prijegled katoličkih smotara. — Pabirci iz hrvatskih listova i novina. »Hrvatska Straža« bo izhajala štirikrat na leto. Vsaka številka bo imela najmanj 128 strani. Cena listu je 5 K na leto. Za dijake 3 K. Naroča se z naslovom: Uprava »Hrvatske Straže« u Krku Veglia Istra. Posamezne številke 1 K 50 v. Katoliški Slovenci se gotovo veselijo tega dogodka. Kakor se kaže, se bo nekaj zganilo na Hrvaškem! »Zora puca...« Z največjim zanimanjem pričakujemo dne, ki nam prinese prvo številko tega lista!

* **Pas svetega Jožefa** in sedem nedelj svetemu Jožefu posvečenih. Spisal Janez Volčič, duhoven ljubljanske škofije. — Ta znani molitvenik je izšel ravnokar v prikupni drugi izdaji pri Krajčevih naslednikih v Novem mestu.

Fajgljeve skladišče.

Fajgljevo delo »O sacrum convivium« je popolnoma pošlo in se več ne dobi. G. Fajglj pa sprejema zdaj brezplačna naročila na majnikove pesmi za moški zbor, ki jih izda meseca marca. Cena se naznani pozneje.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega sodišča.

— Prosoje mela pri Učakarjevih v Moravčah več domačih fantov, za kar jim je gospodar dal po končanem delu žganja ki je hitro razvnelo mlade glave. Ko je namreč France Urbanja hotel iti vasovat k svoji izvoljenki, mahnili so trije drugi fantje za njim, da bi ga naklestili, a se jim je pravo-

časno skril. Ko so se ti trije vrnili v Učakarjevo gostilno, očital jim je Nace Merezini, da ni lepo, da so hoteli Urbanija napasti. Na te besede je pa Janez Birk, posestnika sin iz Brinja potegnil nož iz žepa, v drugo roko pa vzel steklenico ter vpil: „Kdor ima korajžo, naj gre sem.“ Takoj ga naskočita Mlakarjeva fanta, a Birk sune Janeza Mlaharja z nožem v levo stran. Urno pristopi Nace Merezini, da bi preprečil nadaljni izgrede, a v tem hipu zamahne Birk z nožem tudi proti njemu in ga zadane v desno stran prs. Zdjaj na nastopita brata Mlakarja skupno na pozorišče. Namenila sta si provzročitelja te zabuke pošteno naklestiti a ta se jima je v kuhinji skril. Nato sta se lotila Tineta Rabiča, rekoč da ta tudi z njim drži, ga vrgla na škrinj, obdevala z nožem ter sta na to pobila še več steklenic po gostilnici. Janez Birk je bil obsojen na 12 mesecev Janez Mlakar pa na 13 mesecev težke ječe. — Prekajeno meso jim je dišalo. Fr. Zabret iz iz Sred. Jarš in Nande Kokalj iz Jarš sta ukradla za 90 K prekajenega mesa v Majdičevi sušilnici, ga nabasala v vrečo, potem ga pa nekaj v Kamniku prodala. Mali delež mesa je dobil tudi bajterice sin Franc. Kos iz Rodice, ki pa taji, da ni vedel da je ukraden. Kokalj dejanje v celnem obsegu prizna nasproti Zabret in Kos vse trdovratno tajita. Kohalj se mora tudi še zato zagovarjati ker se je proti županu v Domžlah nedostojno vedel. Ko ga ta vpraša od kod da in kako se piše, odgovoril mu je, da je iz Beričevega, in se piše „pod vrbo Smuk“. Sodišče je obsodilo Zabreta na 8 mesecev, Kokalju na 4 mesece in Janeza Kos na 1 teden zapore. — V pijanosti sta se tepla v Razborčevi gostilni v Podpeči. Koritnik je Koncilja na tla vrgel, tako da je z glavo ob zid priletel, ter ga še potem tiščal za vrat; na to sta se pobotala in Koritnik je hlapca še v svojo gostilno zvabil; ker se je vnel med njima v novo prepir, pričela se je prejšnja komedija, začela sta se zopet ruvati. Sodišče je do prepričanju prišlo, da sta bili obe stranki popolno pijani, ter je obsodilo Koritnika samo 48 ur zapore z 1 postom.

Obsojen urednik. Iz Celovca: Naši liberalci so postali zlasti po zadnjih volitvah zelo občutljivi in posebno jim je v skrbi njihova — „čast“. Tako se je tudi godilo poslancu Hönligerju, ki je v kmetskih občinah v labudski dolini propadel in moral pobegniti v veliko posestvo. Ker ga je „Kärntner Zeitung“ malo bolj trdo potipala, je tekel tožiti. Odgovorni urednik lista, mestni kaplan Fr. Fuchs, je bil radi zanemarjenja pozornosti obsojen na 40 K globe in razglasitev obsodbe v 5 listih.

27 let star in 17-krat kaznovan. Dne 8. t. m. je stal pred celovskim deželnim sodiščem 27-letni Fr. Kribernig, hlapec, pristojen v St. Pavel. Kradel je, kjer je mogel, zlasti pri starih revnih ljudeh, ki se niso mogli braniti, ter jim žugal. V obč. zaporu je razbil okna. Prisodili so 18. kaznen, t. j. 4 leta ječe s postom vsak mesec.

Prošnja za pomilostenje g. kurata Ferjančiča je odklonjena.

Odgovor na „Narodovo“ iztva nje. „Slov. Narod“ je v št. 264. m. l. objavil jako zanimivo notico: Katoliški slepar toži poštenega učitelja. To ni šala, nego gola istina. Toženi g. učitelj službuje v Rudniku. Obravnava bo v četrtek in kaže se, da pridejo na dan jako lepe katoliške svinjarije in lumparije. — Mi bi molčali o tem, ko ne bi „Narod“ bobnal o „katoliških lumparijah“, katerih pa obravnava ni dognala, kajti toženi g. učitelj v Rudniku je bil obsojen na 5 dni zapore, ker je g. Ivanu Crniču očital goljufijo, katere ni mogel dokazati. Kazen pa se je g. učitelju potem milosti premenila v denarno globo 50 kron. Tako so bile „dokazane katoliške lumparije“. — Obsojeni gosp. učitelj pa je nato vložil proti g. I. Crniču tri tožbe zaradi žaljenja časti, ker je g. Crnič o njem govoril: 1. da je pred sodiščem lagal kot cigan, 2. da nekega otroka 3 leta ni učil, ker mu oče ni hotel po ceni krompirja prodati, in 3. da je njegovega brata iz sovraštva v šoli pretepaval in šolarje krasti učil. „Slov. Narod“ je zopet v 7. št. t. l. razveselil svoje bratce z novico, da je bil g. I. Crnič obsojen na 50 kron, ker je v „svoji veliki pobožnosti kradel čast g. učitelja v Rudniku“ in da mu ni mogel pomagati njegov zagovornik I. Vencajz. To „Narodovo“ poročilo pa je treba popolniti, da čitatelji morejo presoditi, kdo je bil moralno obsojen. — G. Crnič je priznal, da je ves to govoril, oziroma pisal, na kar se g. učitelj opira v svojih treh tožbah. In vendar je bil g. Crnič glede prvih dveh točk o p r o š č e n. Ako pa je toženec, ki prizna dejanje, oproščen, torej je moralno obsojen tožitelj. Sicer pa je sodnik tudi glede tretje tožbe ugotovil, da je g. učitelj Petrič pokazal hudo sovraštvo proti g. Crniču in tepel v šoli njegovega brata, samo prepričanja je manjkalo, da se je tepež izvršil iz sovraštva proti tožencu. Poizvedbe so tudi dognale, da je g. učitelj naročil svojim učencem, naj mu pri neó natiča za grah in fišol in da so otroci

rezali in sekali vejave in borovce v tujih gozdih in to prinašali g. učitelju. G. sodnik pa se ni mogel prepričati, da bi bil g. učitelj s tem „učila“ učence krasti, in zato je bil g. Crnič obsojen na 50 kron. S tem izpolnimo svojo časnikarsko dolžnost vsled „Narodovega“ izzivanja. Čitatelji pa naj sodijo, kdo je bil moralno obsojen. Glede kol in klobas pa obravnava ni pojasnila trditev.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani

Strašni viharji so divjali te dni na Španskem. Reka Aragon je izstopila in razrušila 44 hiš v neki vasi. — 74 let v službi pri eni rodbini je bila Elizabeta Asop, ki je umrla pretekli teden v Londonu v starosti 102 let. — Telefon v žepu je najnovejša iznajdba. Ta telefonična naprava se lahko pritrdi na telefonično zvezo kjerkoli in takoj prične delovati. — S plesa industrijev na Dunaju. Plesa industrijev na Dunaju se letos cesar ni udeležil. Cesarja je zastopal prestolonaslednik Fran Ferdinand, katerega je pozdravil žid Sues. Nadvojvoda, ki se doslej nikoli ni udeležil tega plesa, je odgovoril, da je prišel na povelje cesarjevo. Ostal je na plesu samo eno uro. — Nekateri listi poročajo, da je bil na smrt obsojen pred porotniki v Logrono na Španskem duhovnik Valdecantos, ki je baje z britvijo prerezal vrat neki ženski. Vsekakor se bo ta zadeva še pojasnila. Če je to res, je ta duhovnik živel po liberalnih načelih. — Spomenik kralju Milanu bodo postavili v Beogradu. — 26. Avgustov izgnanih je bilo te dni iz Nemčije. — Stiri dneve poleg mrtve matere ležal je v Laube na Češkem 40letni delavec Beitel, ker se je bal, da ga spode iz sobe, katero je imela mati od svojih starišev izgovorjeno. — Silna vročina je v Buenos Ayres v juž. Ameriki. Na ulici je umrlo pet oseb vsled prehude vročine.

Neprijetno snidenje. Na potu mej Montone in rtom St. Martin sta se predvčeranjim nenadno sešli grofica Lonyay in saska prestolonaslednica Lujiza. Poslednja je promenirala ob strani Girona, grofica Lonyay pa v spremstvu svoje spremljevalke Lujiza in Girona sta molče šla mimo grofice in ko je ta postala in se ozrla po paru, se je tudi Lujiza obrnila ter nekaj časa premo-trivala grofico Lonyay. Kmalu pa se je obrnila in zasmejala na ves glas. Smejal se je tudi Giron.

Največji mož na svetu je pač Edvard Beaupre, ki je star 21 let in visok 251 cm. Ker je še tako mlad, še vedno raste, a ne samo navzgor, ampak tudi na širokost. Okolu prs je širok 143 cm. Nosi klobuk št. 10 in ovratnike široke 54 cm.

Nekdaj in sedaj. „Hlas“ piše: „Ta napis lahko obrnemo na sedanje bankovce po 100 kron, ki zelo ilustrirajo narodno-gospodarske razmere v obeh polovicah naše države. Bankovci kažejo nam, kako je bilo nekda, ako pa je držimo proti luči, kažejo nam, kako je sedaj. Na ogrski strani vidimo mater Hungarijo in pri nji nagega otroka. Boda je to zakrivila. Tako je bilo nekda. In sedaj? Pogled proti luči! Zagledaš, da se bliža skrbni soprog in glej, fant ima že hlače. Na avstrijski strani vidimo mater Avstrijo, ki skrbno uzgojuje svojega otroka, toda gorje, pogled proti luči in zagledaš, da tam v sedanjem času madjarska smrt brusi koso in pripravlja pogubo materi in sinu.

Zopet afera z dvora. Tudi na angleškem dvoru imajo svojo „afero“. Kraljeva hči se je zagledala v Avgušina Chamberlaina in hoče na vsak način postati njegova soproga. Kralj Edvard VII. dela čmeren obraz. Boji se, da bi mu hči, ako bi ji naravnost odrekel, ušla s svojim oboževanim Chamberlainom.

Premoženje in sebe sežgal. Luigi Manara, bogat meščan iz Bologne, je zapretil svojemu sinu, da ne bo po njem nič podedoval. Luigi Manara je skoro na to prodal vsa svoja posestva in izkupljeni denar — jeden milijon kron — spremenil v papirnati denar, katerega je položil v posteljo. Na to se je sam vlegel v postelj in jo — z a ž g a l. Drugo jutro je našel sin očetovo ožgano mrtvo truplo in — pepel sežganega očetovega premoženja. Sin bogatašev je sedaj revež.

Nova zlata polja so odkrili v Afriki ob reki Tanana.

Časopis — učno sredstvo. Amerikanski pedagog profesor W. Lynch je na nekem zborovanju šolnikov priporočal, naj se namestu beril uvede v šole čitanje časnikov, ker je to „praktičnejše“ in bi tako čitanje učence upeljalo v časovne dogodke ter že v mladosti se jih poučilo o važnosti časopisja. Pri tem je seve zanimivo vprašanje, kak naj bi bil časopis, ki bi se brez skrbi dal mladini v roko.

Hčerki ministra Cocco-Ortua — pri papežu. Vsa Italija je bila razburjena dolgo časa vsled agitacije za in zoper nerazdružnost zakonske zveze. Sveti oče je v

alokucijah, v avdiencah in javnih pismih izražal svojo bolest nad tem, da izkušajo zadati krščanskemu življenju smrtni udarec s tem, da razrušijo še krščansko zakonsko zvezo med možem in ženo, katera mora biti nerazdružna. Proti cerkvi je pa vodil v boj liberalno vojsko minister Cocco Ortu, kateri je vložil dotični predlog. „Osservatore Cattolico“ prinaša pa zdaj jako zanimivo dogodbico iz Vatikana. Sveti oče je namreč v posebni avdienci sprejel redovnice „Presv. Srea“ in njih gojenke. Druga za drugo so stopile gojenke pred papeža. Prideta na vrsto dve gospodični, in redovnica reče papežu: „Sveti oče! Ti dve sta hčerki ministra Cocco-Ortua.“ — „Cocco-Ortu?“ ponovi papež in dvigne glavo. Videlo se mu je, da ga je vznemirilo to ime. Redovnica je pa začela obe deklici hvaliti, da sta silno pridni in da se odlikujeta med gojenkami. Leon XIII, ki je bil razburjen le za hip, postane takoj zopet priazen in ljubezniv ter reče: „Pridni sta, pridni! To je prav! Naredita, da bota tudi vajini oče pridni!“ Upajmo, da sta hčerki šli to povedati svojemu očetu!

Žive osebe v trgovskih izložbah. To je najnovejšo sredstvo v reklami. Upeljal je to »živo reklamo« posestnik modne trgovine Potter v Cikagi. Spremenil je enega svojih treh velikih izložnih oken v — spalnico, v kateri napravlja mladega gospoda črnc. Napravlja ga v najdragocenejše obleke, katere občinstvo pred izložbo tako lahko najprimernejše opazuje in ocenjuje. Tudi najraznovrstnejše čevije pomeri prej mladi gospod v izložbi, predno se odloči. To se ponavlja tudi pri drugih potrebnostih, kakor pri klobukih, zavratnikih itd. Na stotine ljudi vedno stoji pred to »živo izložbo«.

Stavke dunajskih krojačev. Stavka dunajskih krojačev, ki so uslužbeni pri konfekcionarih, jutri skoro gotovo še ne bo končana, ker konfekcionari nočejo sprejeti novega tarifa, katerega je sestavila komisija stavkojčih. Konfekcionari so izdelali svoj tarif, katerega so poslali stavkujočim. Stavka bo skoro gotovo trajala dalje časa. Odbor stavkujočih se je obrnil do društva hišnih posestnikov, naj hišni posestniki, dokler stavka traja, ne tirjajo od stavkujočih najemnine. Pravo židovsko podrnost je pokazala židovska konfekcijska tvrdka Esders, proti kateri se obrača glavni boj. Poslala je stavkujočim 1000 kron podpore. Stavkujoči so to podporo poslali tvrdki nazaj. V raznih mestih bodo jutri shodi krojačev, ki bodo izrekli simpatije stavkujočim. V Prosnicah stopijo krojači pri konfekcionarih v ponedeljek v stavko.

Koliko je Slovanov? Prof. Lubor Niederle naznanja v »Slov. Přebludu«, koliko je bilo Slovanov koncem leta 1900. Ko je omenil nekatere težave, ki branijo dobiti natančno število Slovanov, naznanja svoje preiskave minimalno in maksimalno tako:

Rusov je	95 165.023	— 95 300.000
Polakov je	18 764.353	— 19 125.000
Cehov in Slovakov	8.639.347	— 9.500.000
Lužičanov	108.884	— 156.000
Slovencev	1.352.780	— 1.450.000
Srbov in Hrvatov	8.107.131	— 8.210.000
Bulgarov	4.850.000	— 4.850.000

Skupno število 136 882.518 — 138 591.800

Darilo čednosti je dobil na Francoškem leto duhovnik Villian. Skrbel je za izpuščene kaznjence; ustanovil je za nje posebno zavetišče in poskušal je iz njih napraviti koristne ude človeške družbe. Pobjeljšalo se jih je vsako leto približno 50. Odlikovanje izročili so mu takrat, ko je — umiral.

Spomin na poljsko vstajo z leta 1863 so slovesno praznovali 21. t. m. v Lvovu. V magistratni dvorani se je zbralo 370 sivolasih mož, ki so se udeležili pred 40 leti boja za prostost Poljske. V slovesnem sprevodu so te narodne vojake poljska društva povedla po mestu v cerkev, kjer je prelat Lenkiewicz daroval sv. mašo in je prelat Gratoski imel cerkveni govor, katerega je zaključil s klicem: »Kvišku srca!« Pri sv. maši so bili navzoči vsi občinski svetniki v narodni noši. V gledališču je bila slavnostna predstava. Veličastna je bila živa podoba, pri kateri so sodelovala k slavnosti došla poljska društva s svojimi zastavami. Godba je igrala »Se Poljska ni izgubljena!« Občinstvo je vstalo s sedežev in stojé pelo za godbo.

Društva.

(Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Trziču) bo imelo v nedeljo, 25. t. m., ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor v društveni bralni sobi. Vapored: 1. poročilo predsednikovo, 2. poročilo blagajnikovo; 3. poročilo knjižničarjevo; 4. poročilo nadzornikovo; 5. potrditev letnega računa; 6. poročilo o ustanovitvi posebnega odseka v podporo obolelih društvnikov in volitev upravnega odbora za ta „bolniški sklad“; 7. slučajnosti.

(Občni zbor »Pravnikov«) se vrši, kakor že objavljeno, v ponedeljek dne

26. t. m. ob 9. uri zvečer v restavracijskem lokalu »Narodnega Doma«. Odbor prosi prav številne udeležbe pri tem prijeteljskem sestanku slovenskih pravnikov.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Restavrater g. Jak. Vospernig v Ljubljani, Gosposke ulice 3, 20 K. — Po g. Vilku Paulus, kapelanu v Smartnem, 4 K. — Vesela družba v Stražiških »Benetkah« 140 K. — G. Josip Vodošek, kapelan v Rajhenburgu, 2 K. — Krivošćijani 8 K. — G. F. Dovnik, dekan v Gornjemgradu, dar Mohorjanov, 6 K. Bog plačaj!

Drobiž.

Med medicinci. »Jaz mislim, slabe kuharice nam preskrbujejo polovico bolnikov«, dejal je mlad zdravnik. »Gotovo«, pridrli je starejši zdravnik, »in dobre kuharice drugo polovico«.

Pozna svojega fanta. »Vaš sinček je vrgel kamen za menoj in bil bi me skoro zadel.« — »In Vas ni?« — »Ne!« — »Potem pa že ni bil moj fant«.

Iz pred sodišča. Sodnik gostilničarju V.: »To je torej dokazano, da ste rekli gostilničarju K. razžaljive besede. Ali imate k temu kaj pristaviči?« — Gostilničar V.: »O, imel bi pač, in še veliko, pa je predrago!«

Česa profesor Sercl še ne zna. A.: »Ali si čital v sobotnem »Slovenecu«, da profesor Sercl zna 50 jezikov?« — B.: »Nekaj pa le še ne zna, pa se bo že še privadil.« — A.: »Kaj pa?« — B.: »Če bo zahajal v družbo narodnih dam, bo znal kmalu tudi — kuheljsko!«

Z ljubljanske ulice. Delavec odpihuje z robcem prah raz vodovodnega hidranta. Mimogredoči gospod ga vpraša: »Zakaj pa to delate?« — Delavec: »Ker sicer, kadar je ogenj, oganjegasci hidranta — ne vidijo!«

Sprememba v žival. V večji družbi je neki napredni razsvitljenec z vsemi mogočimi dokazi potrjeval svojo trditev, da človek se po smrti spremeni v žival. Posten krščanski obrtnik ga zavrne: »Pa se ne bojite, da postanete še enkrat osel?« — »Ni strahu«, pristavi drugi, »kar je kdo že, ni treba šele postati!«

Priprosto. Suh možiček: »Pove mi, prijatelj, kaj pa delate prav za prav, ste tako krepki?« — Debeluh: »Ni!«

Moderna dvojica. Naznanilo v časopisu: »Kot zaročenca se priporočata Janez Bumbež, brezdimni tovarnar smodnika, Agata Hitra, brezžična telegrafistka.«

Nauk stotnikov. Stotnik vojakom, ki gredo na odpust: »Ljubi moji, oženite se hitro, da ne pozabite na pokorščino!«

Odbor »Dramatičnega društva« je, kakor čujemo, v silni zadregi. Neki slovenski pisatelj mu je poslal veseligrig v treh dejanjih. Vsi trije gospodje v odboru, ki odločajo usodo iger, so bili mnjenja, naj se črta eno dejanje, a nihče izmed te trojice ni zahteval istega dejanja.

Iz otročje igralnice. Mati: »Tinica, ne razgraj vendar tako! Pogledj, kako je Pepček miren.« — Tinica: »I se veda je! Midva se igrava mamo in ata. Pepček igra ata, ko pride pozno po noči domov, jaz pa igram mamo.«

Janezovo modrovanje. »Presneto se mi čudno zdi, kako so mogli poizvedeti za imena zvezd, ko so vendar tako daleč.«

Dvourni. Uslužbenec svojemu predstojniku: »Jaz grem iz Vaše službe, ker ste mi dejali osel. Vzimate osla nazaj!« — Predstojnik: »Torej osla vzamem nazaj — kar ostnitate pri meni!«

Dobro mu je dal pod nos. Po železnici sta se vozila nek častnik in nek kapucin. Razvil se je naslednji dvogovor. Častnik: »O pater, ako bi imel jaz Vaš denar!« — Kapucin: »In jaz Vašo pamet!« — Častnik: »Kaj bi imela potem?« — Kapucin: »Oba nič!«

V gostilni. »Vi pa pijete, kako vidim, veliko vina!« — »Da! Vino, verujete mi, to vam je pijača! In koliko me je stalo, da sem se ga privadil! Izprva sem ga pil z vodo, potem sem ga pil brez vode, zdaj ga pa pijem kakor vodo!«

Nekaj za lovce. Gozdar (proti stari baburi): Kaj vendar kolovratite ves dan po gozdu? Babura: I, gospoda grajščaka moram srečati, da bo imel zvečer kak izgovor, zakaj ni nič ustrelil.

Dobro razložil. A.: Zakaj pa pravimo vedno le »materni jezik«, zakaj ne »očetov jezik?« B.: Zato, ker oče malokrat pride do besede.

Dobro se mu je odrezal. Žan: »Ljubi moj Pepi, tvoja ušesa so od dne do dne daljša!« Pepi: »Res je to! Pa veš, kaj mi je prišlo na mar? Moja ušesa in pa tvoja pamet — pomisli, kako izvrsten osel bi bil to, če bi imel to dvojce!«

poskočila na 4,6%. Na Dunaju samem se je skrčilo nemško prebivalstvo od l. 1890 od 94,4% na 92,6%. Na Štajerskem se je slovensko ozemlje skrčilo od 327 na 311% na korist Nemcem, prav tako na Koroškem (od 29,7 na 25%).

V Primorju se umika hrvatski živeljlaškemu (v zadnjem desetletju za 2,3%, v Dalmaciji pa pridobiva hrvatski jezik novih tal od 1890. za 4,5%).

Te številke pač kažejo jasno, da smo Slovenci kot po narodi jako malo ekspanziven narod element prisiljeni k organiziranju svoje narodne samooobrambe.

Revizija zborniškega poslovnika.

V včerajšnji seji poslanske zbornice sta vložila, kot smo že javili, katoliški centrum po svojem poslancu, bivšem zborniškem predsedniku dr. Fuchs in krščanska socialna zveza po dr. Luegerju in tovariših dva nujna predloga glede premembe poslovnika za poslansko zbornico. Predloga prve in druge stranke sta edina v tem, da zbornica takoj izvoli poseben odsek, ki naj vsestransko prouči to vprašanje in stavi zbornici konkretne predloge, razločujeta se pa v tem, da zahteva prvi predlog odsek 37 članov, ki naj izgotovi svoje poročilo v teku enega meseca, kršč. socialni nujni predlog se pa zadovoljuje z odsekom 24 članov, ki naj preračunajo vprašanje v štirinajstih dneh. Poleg tega je predlog dr. Luegerja in tovarišev mnogo obširnej, ker navaja tudi že posamezne misli, ki naj bi služile za podlago novemu načrtu. Pripomniti bi še bilo, da so nemški konservativci tem povodom umaknili svoj prvi predlog, s katerim so naročali dotičnemu odseku, naj predloži poročilo tekom dveh mesecev.

S predložitvijo napominanih dveh nujnih predlogov je vstreženo vsem parlamentarnim strankam, le židovskim liberalcem in njih zvestim sodrugom soc. demokratom ne. Sicer so židovski liberalci okoli „N. Fr. Pr.“ opetovano zahtevali, naj se s spremembo poslovnika stori konec škandaloznim prizorom v parlamentu in ustvari trdna podlaga za redno delo v zbornici, toda vkljub temu vlada sedaj pri njih velika nejevolja, ker se je to res zgodilo. Peče jih, da je predlog izšel od strani zagriženih klerikalcev in, ker ne morejo tega javno povedati in tudi ne stvarno nasprotovati zapričeti akciji, so si izmislili drugo pot, katere se je v včerajšnji seji tudi res naglo poprijel soc. dem. Pernerstorfer. Židje in njih priveski namreč trdijo, da se poslovniki ne more preminjati potem nujnega predloga, češ da temu nasprotuje § 80. sedaj veljavnega poslovnika. No predlagatelji so po poslancu Pattai-ju pojasnili tem za redno delo tako „vnetim“ elementom, da ne predlagajo spremembe poslovnika, marveč premembo zakona z dné 12. maja 1873. drž. zak. št. 94., na katerega podlagi je sestavljen zborniški poslovnik. Ta zakon pa zbornica vsikdar lahko premeni potem nujnega predloga, a ga mora pozneje odobriti še gosposka zbornica in potrditi vladar. Ugovor židovskih liberalcev v tem oziru je torej ničev, ravno tako pa budalasta trditev, da hočejo predlagatelji nekako vtihotapiti nov poslovnik, kajti pri glasovanju ter razpravi bo vendar odločevala večina zbornice. Iz vsega tega sledi, da se liberalni element upira vloženim predlogom le radi tega, da bi se ne zaprla pot eventualni nemško liberalni obstrukciji.

Konferenca hrvatskih opozicijonalnih strank.

Osrednji odbor hrvatske opozicije predloži tej konferenci zaupnikov sledeče resolucije:

1. Bivša stranka prava in bivša narodna neodvisna stranka, stopljeni dne 15. marca m. l. v jedinstveno stranko pod začasnim imenom „Hrvatska opozicija“, imenovali se bosti od danes „Hrvatska stranka prava“.

2. Hrvatska stranka prava ostaja zvesta državnopravnemu programu, kakor sti ga dogovorili bivša stranka prava in bivša narodna neodvisna stranka l. 1894. in katerega sti si osvojili sedaj obe fuzijonirani stranki na skupščini 15. marca 1902.

3. Najnujnejše in neodložljivo nalogo svojo smatra hrvatska stranka prava: reformo dosedanjega volilnega reda, dalje spremembo današnje financijske pogodbe z Ogrsko, in to tako, da Hrvatska zadobi svojo popolno financijsko samostalnost, potem zaščito kmečki posesti, obrtnemu in delavskemu stanu in osebnosti svobodi; slednjič popolno svobodo tiska in združevanja.

4. Hrvatska stranka prava je nova stranka, ki se ne veže na strankarske tradicije bodi bivše stranke prava, bodi bivše neodvisne stranke, ter si hoče, vedno imajoča pred očmi glavno misel gori ome-

njenega programa, po upotrebljevanju prilik in primernih ustavnih sredstev, prizadevati za njegovo uresničenje.

Afera Krieghammer-Kober.

Bivši skupni vojni minister Krieghammer že uživa zasluženi pokoj in vendar se mora javnost še pečati z njegovimi »slavnimi« čini. Mej te spada tudi degradacija f. m. barona Kobera. Baron Kober je predsednik z dovoljenjem bivšega vojnega ministra ustanovljenega »društva za vpokojene častnike in vojaške uradnike«. Kot tak je kmalu po ustanovitvi društva prosil barona Krieghammerja, naj ne pozabi vojaških pensionistov, posebno pa vdov in sirot, ki so v mnogih slučajih na slabšem nego ostali državni uslužbenci. Obenem je pa bil mož še tako — »predrzen«, da je prosil tozadevne podpore tudi pri raznih državnih poslancih, ki so mu jo tudi obljubili. S tem svojim korakom si je nakopal veliko jezo vojnega ministra. Ker se ni mogel drugače opravičiti, je v časopisju objavil odprto pismo na vojnega ministra. To je bilo pa Krieghammerju že odveč; sklical je častni sod, ki ga je seve spoznal krivim, in posledica je bila degradacija. Cesarjeva pravičnost je pa generala obvarovala pred tem udarcem in Kober je dobil le ukor. Sedaj je pa, kakor čujemo, cesar odredil novo preiskavo te zadeve, katere končni uspeh je ta, da je razsoda častnega sveta povsem razveljavljena. Zadeva vzbuja kajpada v vojaških krogih precejšnjo pozornost in trdi se, da bo imela še druge posledice.

Predsedniška kriza v nemškem državnem zboru.

Brzjav nam je včeraj popoldne sporočil, da je predsednik nemškega državnega zbora grof Ballestrem odložil predsedniško mesto. Ta vest je nepoučenim krcgom došla nepričakovano, tembolj, ker do najnovejšega časa v tem zastopu ni bilo nikakih viharov prizorov, katerim bi bil podlegel sicer energični predsednik. Vendar so poročila iz Berlinu že včeraj naglašala, da se je v nemških poslaniških krogih govorilo o odstopu grofa Ballestrema. Povod tej govorici je dala nastopna okolnost: V državnem zboru se je že pred pričetkom četrtkov seje zatrdjevalo, da bo pri nadaljevanju proračunske glavne razprave z daljšim govorom nastopil soc. dem. voditelj Bebel ter govoril posebno o Kruppovi sferi ter o tozadevnih proti soc. demokraciji naperjenih govorih cesarja Viljema. Predsednik je to že naprej prepovedal in zapretil, da odloži predsedstvo, če se to res zgodi. No, Bebel je res govoril, a je umel svoje misli tako razvijati, da v celem svojem govoru niti enkrat ni imenoval Kruppovega imena, čeravno se je skoro ves govor sukal okoli te afere. Cela zbornica je vedela, kam meri Bebel s svojimi ostrimi napadi, a predsednik vkljub temu ni mogel poseči vmes. To torej po mnenju nemških parlamentarcev ni mogel biti povod za Ballestremov poznejši odstop, pač pa je brzokone provzročilo krizo dejstvo, da je mej najostrejšim Beblvim napadom na nemškega cesarja nekdo njegovih sodrugov zaklical »Gemeinheit!« Predsednik je sicer takoj vprašal, kdo je izustil ta meklje, a ker se ni nihče oglašil, si ni mogel pomagati in tudi nikomur dati ukora. Ta izjava je napravila na gotove kroge precej mučen vtis in predsednik sam jo je smatral za nekako slabost.

Z demisijsko je po poročilu nemških listov v neposrednji zvezi soc. dem. Vollmar, ki je imel 20. t. m. primeroma povsem enak govor kot pozneje Bebel, a ga je Ballestrem takoj ustavil, ko je izgovoril besedo Krupp, čeprav se je pečal samo s tem, kar so pisali listi. Soc. demokratje, a tudi vse druge stranke so bile s tem postopanjem silno nezadovoljne in celo glasila centra, katerega član je grof Ballestrem, mej temi »Köln. Volkszeitg.« in »Augsb. Postzeitg.« izražajo svoje začudenje nad njegovim postopanjem, vendar se goje nade, da se kriza še poravnava, tembolj, ker vodstvo konservativne stranke izjavlja, da kritika o Ballestremovem nastopu v »Kreuzzeitg.« ni v nikakoli zvezi s to stranko. Splošno se sodi, da je moral predsednik tako ravnati na višje povelje.

Grof Ballestrem, rojen 5. sept. 1834. v Zgor. Sleziji, je bil 7. dec. 1898 izvoljen zborn. predsednikom. V drž. zbor je prišel prvič l. 1872 in se takoj pridružil centru. V dobi mej l. 1893 in 1898 ni pripadal drž. zboru radi razpora o vojaški predlogi.

Rimska občina v stiskah.

Rimska občina živi v težkih denarnih stiskah. Pri zadnji občinski seji so si mestni očetje odkrito priznali, da stoje pred denarnim polomom. Samo eno sredstvo jih more še rešiti: da država olajša občini težka bremena, katera mora nositi kot glavno mesto zedinjene Italije. Italijanska država namreč, ki tudi nima nič denarja, vrača vsa mogoča bremena na občine. To se je že večkrat

grajalo, in pred nedavnim časom so sklenili, da zmanjšajo občinam bremena za 14 milijonov lir. A predno se je začel ta zakon izvrševati, so ga že tudi odpravili. Krščansko-demokratski občinski svetnik Salimei je ostro kritiziral postopanje vlade proti občini, na katere račun naj gredo visokoleteči načrti italijanskih državnikov. Obžaloval je, da morajo zaradi tega izostajati prave naloge občine. Nikjer ni denarja za preosnovno šolstva in nujno potrebno zidanje delavskih stanovanj se niti začeti ne more.

Budgetna razprava v Nemčiji in pri nas.

V Berlinu imajo sedaj dve proračunski razpravi obenem in sicer v držav. in pruskem dežel. zboru. V obeh zastopih je na dnevnem redu prvo branje, brez katerega se v teh dveh parlamentih nikdar ne odkaže letni proračun budgetnemu odseku. S tem se izognejo daljšim političnim debatam v malem parlamentu, ki igrajo pri nas vedno najvažnejšo vlogo. Navadno dobi budgetni odsek v pretres le oni del proračuna, ki potrebuje preizkušnje posameznih postavk; postavke pa, ki se ne dajo premeniti, se takoj v plenumu sprejmo v drugem branju. Pri nas mora preleteti proračunski odsek vsako najmanjšo postavko. Vrh tega šteje ta odsek v nemškem drž. zboru le 28, pri nas pa 45 članov. Enako je z drugimi odseki. Kaj čuda torej, da tudi v teh malih parlamentih vedno straši obstrukcija in da delo ne gre izpod rok. Poteg tega imamo pa še nebroj pododsekov, ki jih v Nemčiji ne poznajo, ker se vse enostavne zadeve rešijo brez preračunavanja v odsekih. Tukaj je torej za avstrijski parlament največja ovira, ki se ne odstrani niti tedaj, ko bi tudi ponehala vsaka obstrukcija. Naj bi merodajni krogi upoštevali ta nedostatek pri premembi poslovnika ter vsaj omejili, če že ne popolno odpravili dolgotrajne politične razprave v odsekih.

Framasoni v francoskem parlamentu

so te dni zopet slavili zmago nad »klerikalci«. Vodil jih je tokrat v boj framason Dejeante, podpiral ga je pa kolonijalni minister. V razpravi je bil namreč proračun ministerstva za kolonije. Imenovani poslanec je najprej zahteval, naj se iz poboljševalnic in prisilnih delavnic v kolonijah odstranijo vsi duhovniki, ker bi se na ta način dalo prihraniti nekaj stotakov. V resnici seve temu framasonu ni za prihranek v drž. gospodarstvu, marveč za odstranitev katol. duhovščine. Ta predlog je zbornica še zavrgla s 344 proti 167 glasovom, a sprejela z večino 44 glasov drug njegov predlog, naj se p o d r ž a v i j o v s i š o l s k i z a v o d i v k o l o n i j a h. Solstvo v francoskih naselbinah so imeli v oskrbi doslej skoro samo redovniki in državi ni bilo treba ničesar izdajati v ta namen za naselbine. Sedaj bo seve drugače, vkljub temu je ta predlog priporočal kolonijalni minister, veseleč se, da more tudi njegov proračun pokazati uspeh gonje proti kongregacijam.

„Reformator“ Hilmi-paša.

S tem famoznim »reformatorjem«, ki ga je nastavila sultanova vlada na čelo reformacijskemu odboru za Makedonijo, smo imeli priliko pečati se že v več slučajih. Saj pa je delovanje Hilmi-paše res tako, da ni v nikakih primerih z grozovitostjo najbolj krutih zatiravcev krščanskega prebivalstva. Komisija za izvedbo reform je dala nabiti na vogale razne svoje odredbe. Turki jih povsodi brez kazni trgajo raz vogalov, če se pa predrzne kak kristijan prebrati njih vsebino, dobi takoj tak pod rebra ali okoli glave od strani mimoidočih Turčinov, da se zvrne na tla. In kaj stori Hilmi-paša? Briga se za premogovnike in rudnike, za gradnjo mostov in cest, sploh za vse, ki kaj nese za njegov čep; če se pa pritoži kristijan, da se mu je zgodila ta ali ona krivica, ga vržejo mej psovskami skozi vrata, češ, paša nima časa, da bi se pečal s takimi malenkostmi, on mora — reformirati.

Zanimivo je, kako Turki sami sodijo o tej reformatorični delavnosti novega odbora: »Reformacija ni nič drugega kot gola komedija, s katero se diplomaciji meče pesek v ožir.« V takih razmerah se pač ni čuditi, če se z vsakim dnem množe grozovitosti, ki so največja sramota za evropsko kulturo 20. stoletja. Vseh podrebnosti, ki bi napolnile foliante, sedaj še nihče ne objavlja, ker se nihče ne drzne tožiti v času, ko se vse »reformira«, a izvedele se bodo pozneje, ko bo prosvitljena Evropa spoznala, kako sramotno jo je vodila za nos sultanova vlada s svojimi reformatorji.

Iz brzjav.

Nagodbene predloge predloži vlada parlamentu v sredo 28. t. m. — Poljaki obstruirajo. V včerajšnji seji aladornega odseka se je opazilo, da so

pričeli Poljaki tiho obstrukcijo. — Italijanski klub in vojna predloga. Italijanski klub je sklenil, da bo glasoval proti vojni predlogi, ker vlada ne izpolni njegovih želja. — Irski posl. Lynch obsojen na smrt. Radi veleizdaje, udeležbe v burski vojski, je bil včeraj po tridnevni razpravi posl. Lynch obsojen na smrt. Sodi se, da bo pomiloščen. Irski ga bodo v tem slučaju zopet volili. — Bolgarsko sobranje je včeraj pričelo nadaljnje zasedanje. — Vstaja v Venetzelu in blokada. Predsednik Castro je pozval pod orožje vse moštvo od 15. do 60. leta. Utrdba San Carlo je porušena. — Slavnost 200letnice ruskega častnikarstva prepovedana. Iz Petrograda javljajo, da je minister Plehve prepovedal slavnostni banket povodom 200letnice, ker se boji izjav v prilog tiskovni svobodi. Zapretil je častnikarjem »prognanstvom. Pripravljalni odbor se je moral raziti. — Iz Makedonije javljajo, da so Turki pobili 250 mož broječo bolgarsko četo. — Pogodba glede gradnje panamskega kanala je bila včeraj v Washingtonu podpisana. — 32 socialno-demokratskih shodov je bilo včeraj v Berlinu, ki se jih je udeležilo do 40 000 oseb. Pečali so se vsi z dogodki v parlamentu. — Predsednik Loubet potuje 13. aprila v Tunis in Algir.

Tedenski koledar.

Nedelja, 25. januarja: 3. po razglasenju Gospodovem; evangelij: Jezus ozdravi gobovega. Mat. 8. — Ponedeljek, 26. januarja: Polikarp škot. — Torek, 27. januarja: Janez Zlatoust šk. — Sreda, 28. januarja: Marjeta d. Molitev N. G. — Četrtek, 29. januar: Franc Salez. šk., cerkv. uč. — Petek, 30. januarja: Martina d. m. — Sobota, 31. januarja: Peter Nol. sp. — Solnce izide 30. jan. ob 7. uri 31 min., zaide pa ob 4. uri 57 min. — Lunin spremin: Mlaj 28. jan. ob 5. uri 37 min. zvečer. — Muzica sacra v nedeljo 25. jan.: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: »Missa patriarchalis«, zložil Lorenzo Perosi, graduale »Unam petii a Domino« in ofertorij »Tulerunt Jesum« (dvospev za sopran in alt), zl. Ant. Foerster.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. januarja.

Naši poslanci pri delu. Včeraj smo priobčili brzjavno poročilo, da so naši poslanci pri vojnem ministerstvu z ozirom na vojaško predlogo odločno zahtevali, da se upoštevajo ljudske želje glede vojaške službe in da se v prvi vrsti pomilosté oni izseljenci, ki so šli iz Avstrije, ne da bi zadostili vojaški službi, in ki se sedaj žele vrniti nazaj v domovino. Minister je obljubil, da bo posebno to zahtevo podpiral. Prepričani smo, da bode katoliško-narodnim poslancem ta njihov odločni nastop zopet še bolj utrdil zaupanje njihovih volivcev. Liberalci imajo pa zopet priložnost, da primerjajo delovanje naših poslancev z delovanjem liberalcev.

Zadoščenje dr. Šusteršiču. Poleg »Neue Freie Presse« sta tudi dunajska lista »Reichswehr« in »Wien. Mittags Zeitung« ponatisnili psovke slovenskih liberalcev na protestnem shodu v bankrotnem »Narodnem Domu«. Vsi ti listi sedaj priobčujejo častne izjave, v katerih pravijo, da se nikakor ne identificirajo z vsebino svojih takratnih poročil. Listi izjavljajo, da se osebne časti dr. Šusteršiča ne morejo in tudi nečejo dotikati. Dostaviti je še, da so tisti listi prevzeli tudi stroške, ki so narasli valed kazenskega postopanja, katero je dr. Šusteršič proti njim naperil. Dr. Šusteršič lahko torej prezirljivo gleda na malovredno »Narodovo« bevskanje.

Žirovska liberalna trdnjava se maje. To so pokazale zadnje volitve, oziroma razmerje oddanih glasov. O tem se nam poroča: Pri obč. volitvah v Žireh je katoliško-narodna stranka imela v III. razredu 174, liberalna 193 glasov; v II. razredu katol.-nar. 51, liberalna 59; v I. razredu katol.-nar. 27, liberalna 25 glasov. V 4 podobčinah je zmagala katoliško-narodna stranka, v 5. pa liberalna. V II. razredu je bilo vpisanih 108 volivcev, volilo pa jih je 110 in 9 volivcev ni prišlo; torej je v II. razredu bilo fabriciranih 11 glasov. Župan Kopač je bil vpisan v II. razredu, a volil je v I. itd. Naša stranka vloži pritožbo.

Liberalci v močvirju. Ceste niso liberalcem mogle dovolj pomagati, na pomoč mora priti še močvirje. Glavni odbor za osuševanje močvirja v Ljubljani hoče motno močvirno vodo napeljati na veliki politični mlin. Obrnil se je z dopisom na županstva v okolišču ljubljanskega barja, v katerem jim pripoveduje, kako nujno je potreben deželni zbor, da takoj pri tej pridi osuši ljubljansko barje, in jih poziva, naj predložijo peticijo na deželni odbor in na deželno vladu, ki naj potrebno ukreneta, da bode mogel v tekočem letu zborovati deželni zbor in sklepati za osuševanje ljubljanskega barja potrebno postaviti. Močvirski odbor hoče s tem zvrčati krivdo, da barje še ni suho, na katol.-narodno stranko, mi pa smo prepričani, da se bodo liberalci v tej zadevi ravno tako blamirali, kakor so se v zadevi uravnave Mirne. Katoliško-narodna stranka je tudi v tej zadevi pripravljena, da se takoj sklene potreben zakon, v ta namen se naj le skliče deželni zbor, a razpravljati se mora ravno to, ne pa to, kar bi liberalci radi v deželnem zboru dosegli proti ljudskim koristim. Katoliško-narodni poslanci so pripravljene sklepati o vseh za ljudstvo koristnih stvareh, o drugih pa ne! Občine naj le vlagajo te prošnje, kakor pozivlja močvirski odbor, bomo videli, kaj bodo naredili liberalci. Prepričani smo, da bodo liberalci tisti, ki ne bodo hoteli priti v ta namen v zbornico. V pojasnilo zavijanja močvirskega odbora, ki pravi, da bi bil predložen načrt postave v pretečeni seziji dež. zboru, povemo, da ni bilo nič predloženega in da je to ogorčilo katol. poslance tako, da so stavili glede osuševanja barja samostojen nujni predlog. Edino ta je dosedaj v zbornici. Liberalni poslanci se še zmenili niso za osuševanje barja in liberalni vodja dr. Tavčar je v seji obč. sveta ljubljanskega govoril celo proti osuševanju barja! Da je vodopravna razprava rešena, je edino zaslug katoliško narodne stranke, v katere imenu je rešitev l. 1897 od ministerkega predsednika Gautscha izposloval državni poslanec dr. Susterski. Županstva bi torej najbolje storila, ako bi v svoji peticiji do vlade dostavila zahtevo, da naj dela z vso silo na to, da se razmere v kranjskem deželnem zboru enkrat tako urede, da bodo v prvi vrsti stale v lno ljudske, ne pa liberalne koristi! Vlada torej ve, kaj ima storiti, da se ljubljansko močvirje prej osuši in da preskrbi prebivalstvu — zdrave razmere.

Ricmanjske zmešnjave. V Ricmanjih zdaj ljudje sami ne vedo, pri čem da so. Stari možje govore, da pojdejo k okrajnemu glavarju ter ga poprosijo, naj ostane vse pri starem. Ženske tarnajo in žele, da bi imeli zopet službo božjo in zvonjenje. Le nekaj trmoglavcev je, katerim ta zmešnjava očitno ugaja. »Edinost« se trudi, da bi vso stvar še bolj zmešala. Da je bil »prestop Ricmanjcev na grško-katoliški obred pravilno izveden«, tega ne verjamejo, dokler nam »Edinost« ne pokaže odloka. Pri premeščanju dr. Požarja se ni šlo pravno za Ricmanjce, ampak za dr. Požarja. Neodvisno od ricmanjskega vprašanja je dr. Požar gotovo pod jurisdikcijo tržaškega škofa, ker ni bil nikdar iz škofije odpuščen; torej je v smislu cerkvenega prava nepravilno postopal, ko se je upr. ordinariju. »Edinost« nekako odobruje poročila, da so vaški predstojniki zaprli cerkev. Ali ne ve »Edinost«, kako dvorezno orožje je to? Po isti pravici bi znali nekega dne gospodje na tržaškem magistratu, recimo gospod r. Venezian, zapreti vse cerkve, nad katerimi ima magistrat patronat. Administrativno tudi Ricmanje niso še nikakor izpod oblasti tržaškega škofa prešle pod uniatskega vladiko. — Glede posameznosti se nam še poroča: Dr. Požar je bil premeščen v Vatrovlje. Dvakrat je vrnil škofu dekret; na to je bil suspendiran. Vlada je zvedela, in tudi »Edinost« je bila nekako namignila, da pride 18. t. m. iz Križevcev uniatski duhovnik, da tam na uniatski praznik svetih treh kraljev vrši obred. To je hotela vlada preprediti ter je vzela za vzrok dejstvo, da križevski duhovniki niso avstrijski državljani. Zato je poslala orožnike, a ne 70, kakor je pisala »Edinost«, ampak 21. Ko so prišli jutraj, ni hotel dr. Požar dolgo

časa stati. Slednjič je vendar vstal in izročil so mu dekret, da mora v treh dneh zapustiti kaplanišče. Zdaj je vzel privatno stanovanje v Ricmanjih. Mil. gospod škof dr. Nagl je izprosil pri vladi, da je odpečatila cerkvena vrata, in prišel je dne 20. t. mes. maševat tje gospod kaplan iz Boršta. Ta je potem ponujal ključ od zvonika nazaj, pa ga nihče ni hotel vzeti. Še vedno hodijo orožniki po Ricmanjih; mogoče bo trpelo to, dokler ne pride novi gospod kaplan iz Vatrovlj. Potem pa pridejo preiskave zaradi cerkvenega denarja, miloščine, darov itd. Seveda bo hotela pri tem povsod imeti svojo roko zraven tudi politična oblast. Napravili bodo zapisnik vseh knjig in listin, ki so jih zapečatili 18. t. m. Dne 19. t. mes. so res hoteli prirediti nekako demonstracijo in so imeli že pripravljene rakete. — Vprašamo zopet vse prizadete: Čemu vse to? Kdo bo imel korist od tega?

Kako se »reformira« ljudsko šolstvo na Kranjskem? Veliko senzacijo zbuja po deželi naročilo dež. šol. sveta, da se nemudoma uvedejo po ljudskih šolah pljuvalniki za otroke. Ker so naše šole založene z najmodernejšimi in najnovejšimi učili vsake vrste, ker imajo najmodernejša oprema, ker dobivajo otroci po šolah vse potrebščine brezplačno in ker so konečno vsi krajni šolski sveti tako radodarni kakor ljubljanski, je uvedba pljuvalnikov lahka stvar. V kratkem bomo imeli po vseh šolah higijenične pljuvalnike. Gg. nadzorniki jih bodo posebno nadzorovali, kakor jim je strogo naročeno. Morda se bo v kvalifikcijskih tabelah, kjer se sedaj bere večkrat »Gebet — scandaleuse« tudi čitalo »Spuck-trügel« — scandaleuse.

Razburjeni liberalci. »Narod« je poročal, da državna poslanca gg. Robič in dr. Ploj nista podpisala interpelacije nad svetnika ekstra statum dr. Ferjančiča radi zadnjih sodnijskih imenovanj. Mi ne vemo, kaj je resnice na tej zadevi, čudili bi se pa prav nič, ako bi omenjena gg. poslanci ne podpisali interpelacije liberalnega poslanca, ki je bila vložena le za to, da bi komu namestila peska v oči, dočim vsi resnejši Slovenci vidijo, da ljudje, ki so v celjskem vprašanju odnehavali nasprotnikom in so tozadevno še vedno z nasprotniki v zvezi — in ki so v zvezi z tistimi, ki so zahtevali znani nemški binkoštni program, ne zaslužijo, da bi jih smatrali narodnim in da je opravičeno mnenje, da jim je narodnost le preteza. Interpelacija g. nad svetnika ekstra statum dr. Ferjančiča proti — Gleispachu in justičnemu ministru se nam zdi nekaka burka, katere se nihče ne bo ustrašil. Gg. pri »Domovini«, ki so sedaj razburjeni, pa naj si pobježe ogledajo g. nad svetnika ekstra statum in videli bodo, za kako — komedijo so se angažirali. Resni narodni poslanci niso za to, da bi podpirali navidezno narodnost in ljudi, ki se vežejo v dejanju z najzagrizenejšimi sovražniki našega naroda. Zdi se nam pa tudi, da niti g. Ploj, niti g. Robič ne potrebuje prav nič podpore celjske »Domovine«. »Slovanska zveza« že sama ve, kaj ima storiti in ne potrebuje nobenega poduka od dr. Ferjančiča in ne od »Domovine« in bi narodni stvari le škodovala in se blamirala, če bi podpisavala interpelacije dr. Ferjančiča, ki obračajo svojo ost proti onim, ki so dr. Ferjančiča milostno izposlovali mesto nad svetnika ekstra statum.

Italijanska nestrpnost v Pulju. Kanonikom stolnega kapitlja v Pulju je, kot smo že sporočili, imenovan preč. gosp. Ivan Belc, rojen kranjski Slovenec. A ta gospod, ki je bil ves čas svojega službovanja vedno vzoren duhovnik, ima v očih puljskih neodrešencev to veliko napako, da ni Italijan. V osebi g. Belca so zagledali namkrat veliko »narodno nevarnost« za puljsko mesto. Občinski svet se je sešel k slovesni seji in se posvetoval, kako bi se maščeval nad škofijskim ordinariatom in nad vlado, da sta se predzrnila Slovana narediti za stolnega kanonika. Govorili so mnogo semtertje in slednjič soglasno storili sledeči sklep: Od zdaj naprej puljska občina ustavi vse izdatke za duhovnike in črta vse prispevke k bogoslužju. Da je dobila stvar tudi smešno lice, je neki kramar v obč. svetu predlagal, da se naj preženejo du-

hovniki iz Pulja! Tako se rešuje »italijanski« značaj istrskih mest. Puljski občinski svet bo pa nemara vendarle dobil potreben pouk, do kam sme tirati svojo nestrpnost.

Stavbinska družba »Union«. V večerajnji svoji seji je izvolil novoizvoljeni upravni odbor svojim predsednikom gosp. dr. Vinko Gregoriča, podpredsednikom g. Jož. Jegliča in blagajnikom g. Al. Stareta. Nadzorni odbor pa je izvolil predsednikom g. Karola Polaka in podpredsednikom gosp. Ivana Sušnika.

Liberalni poraz. »Primorski List« poroča: Na Ponikvah so pri občinskih volitvah propadli liberalci. Ostal je v starešinstvu sam liberalni Podmejer iz Rakovca.

Ali je krivica ali ne? »Slov. Narod« neče priznati, da se je učitelju gosp. Jakliču zgodila krivica, ker ga je dež. šolski svet preteriral. Da se je dež. šolski svet na to pripravljaj, je razvidno iz tega, ker se je meseca novembra nenadoma uvela proti njemu disciplinarna preiskava od strani dež. šol. sveta in sicer za stvari, ki nimajo s šolo nič skupnega, za dve in tri leta stare stvari in za stvari, zaradi katere je bil g. Jaklič že disciplinarno kaznovan od pristojne šolske oblasti, t. j. od okraj. šolskega sveta v Kočevju. G. Jaklič je bil kaznovan — ako se ne motimo — po § 320 k. z. na 10 K že leta 1900 in leto kasneje zopet na 10 K zaradi kolportaje. Zaradi prve obsojbe je dobil že l. 1900 ukor od okrajnega šolskega sveta, a navzlic temu se je proti njemu uvedla še enkrat disciplinarna preiskava. Naj bi se bilo to zgodilo kakemu liberalnemu učitelju! To bi bilo vika in krika, ali ker g. Jaklič ni somišljenik »Naroda«, je vse prav in ko bi danes kdo g. Jakliču vrnil zavil, potem bi bilo še le pravo veselje pri liberalcih. Stvar sama na sebi je malenkostna, a ker je dobila politično lice — ne po naši krivdi — smo dolžni jo pokazati v pravi luči. Sicer je kvalifikacija učiteljev posebna stvar nadzornikov, znano pa je, kako malenkostni vzroki vzbujajo včasih simpatijo ali antipatijo nadzornika do učelja.

Benetke na Kranjskem. Tržič se odlikuje s svojim glavnim trgom. Državna cesta je tukaj predeljena v dve polovici. Ob deževnem vremenu po sredini trga teče umazan potok. Letos po zimi je pa zamrznila luknja, v katero se odteka voda iz vodnjaka pri cerkvi sv. Andreja. Zato se je podala voda naprej po trgu, da pride v Bistrico. V nedeljo in ponedeljek je bil ves trg v ledu. Kako pripraven prostor za drsališče! V torek in sredo sta tržka policaja kurila pri vodnjaku, da sta z gorkoto prevrtala zamašeno luknjo in vodo odpeljala. Po trgu je pa še sedaj pravi beneški »Canal grande«. Most »ponte di Rialto« je nad Šetincem in Reitharekom postavljen, da se lahko prilaze ali pridrže z ene strani na drugo.

Pomoč o uimah. Iz Celovca: Odbor za oskrbovanje zaklada za prvo pomoč ob uimah se je osnoval in izdal poseben oklic do prebivalstva, proseč podpore za novo podjetje. V dotičnem odboru je tudi mil. g. stolni prost L. Einspieler. Dne 21. febr. bode na korist temu zakladu v godbenih dvorinah velik ples, za kateri delajo velike priprave.

Konkurz v Beljaku. Svoj čas smo poročali o velikem konkurzu tovarne za celulozo pri sv. Magdaleni ob Beljaku. Oškodovanih je bilo zelo mnogo kmetov in obrtnikov. Sedaj se je dosegla poravnava in sicer dobijo upniki 45% svojih zahtev! Tovarno bodo baje pod novim vodstvom kmalu zopet otvorili in vzeli v delo prejšnje delavce.

Imeniten povod poskusu samomora. Nekje pri Gorici je nekdo izvršil poskus samomora. Po noči si je ovil vrv okoli vratu, da se obesi. A ni se mu posrečilo. In vzrok? Zena ga je nekoliko kregala, ker je brez njenega dovoljenja — prodal kravo! To je bilo prehujo, tega ni mogel prenašati, to je mogla poravnati le jedina smrt. Zato si je ovil vrv okoli vratu, ali slučaj je hotel, da je njegovo stokanje čula — njegova žena!! Pozabila je v hipu na prodano kravo, snela vrv z vratu in se baje ne jezi več na moža.

Slovenka zgorela v Ameriki. Še le sedaj je prišla v Evropo vest o nesreči, ki se je zgodila na sveti večer v slovenski naselbini v L'vreville, odkoder se poroča: V tukajšnji rudarski naselbini, kjer živi tudi šest Slovencev, se je na božični dan zgodila grozna nesreča. Slovenci stanujejo vsi pri Stefanu Jerebu, ki s svojo družino že dalj časa stanuje v tem kraju ter tudi lastuje lepo hišo, ki stoji na samem, nekoliko zunaj naselbine. Na sveti dan je hiša prišla goreti in predno se je moglo kaj rešiti, bilo je celo poslopje v ognju. Zgorela je v plamenu žena rojaka St. Jereba, brat njegov je bil pa smrtno nevarno opečen in najbrž ne bo okreval. Kakor smo mogli poizvedeti, se drugim ni zgodilo nič žalega, razun da jim je v plamenu vse zgorelo, denar in obleka. Ponesrečenemu bratu St. Jereba je zgorelo 200 dolarjev. Pri dohodnih sosedih so si rojaki sprosil nekoliko obleke in jedi, da jim bo pomagano vsaj za prvi čas.

Vlak povznil našega rojaka v Ameriki. Iz Youngstovna Ohio se poroča: Ponesrečil se je naš rojak Martin Matekovič. Usodnega jutra na vsesgodaj se je napolil, kakor po navadi, na delo. Pot ga je donela do železnice, kjer je stal tovarnen vlak; polno delavcev je čakalo, da bi se naredil prost prehod, ker se je vsem stoječim mudilo ali na delo ali pa z dela. Hkratu se je vlak le toliko premaknil, da se kola niso še niti enkrat obrnila. Pri tej pridi se je ališal dvakratni stok: »O joj! O joj!« Ljudje so priskočili na pomoč — a bilo je prepozno. Martin Matekovič je bil že mrtav. Strl ga je tovarni vlak. Pokojnik je bil rodom iz Krašnega vrha fare Radevica pri Metliki na Dolenjskem in zapušča žalujčo vdovo z 11 mesecev starim otrokom.

Umrli je v Črnelem posestnik gosp. Viljem Pelikan.

Nemško društveno hišo v Trstu slovesno otvorijo prihodnjo jesen. Postopje je sedaj dozidano do vrha.

Celovška tobačna tovarna je 1903. leta izdelala 28 milijonov smodk, 118.567 svačlic (cigaret) in 10.175 met. stotov tobaka. V deželi se je izkupilo za to 3.135.327 K, izven dežele 3.500.727 K. Delavcem se je izplačalo 653.974 K, delavcev je bilo koncem leta 1088.

Mraz na Koroškem je še vedno silno hud. Malone povsod kaže toplomer — v petek 23, kakor prejšnje dni — po 20, v nekaterih krajih po 24 do 25 stopinj. Jazera, tudi vrbsko, so zmrznila. Predvčerajšnjem našli so ob osojškem jezeru na cesti zmrznelenega nekega delavca.

Skrivnosten slučaj. Zadnjo nedeljo je umrl v Skorbi posestnik Pihler. V četrtek prej si je naročil sam rakev in je poslal mizarju glas, da mora biti do nedelje gotova, ker bode najbrž do nedelje umrl. Naročil je, da rakev ne sme biti premajhna, tako da bode imel v njej dovolj prostora. Ukazal je še svojim domačinom, da mu morajo takoj kupiti nove čevlje, ker noče, da bi bil bos pokopan. Želji se mu je seveda takoj ustreglo, kupili so mu nove čevlje in mizar je naznanil, da je rakev gotova. Nato se je Pihler spovedal in je v nedeljo, kakor je bil naprej povedal, tudi — umrl!

Karavanska železnica. Poroča se nam: Pri gradnji predora v Podrožici se je zadnji čas zopet dogodilo več nesreč. Nadinženar Schler je prišel pod voz v predoru in se hudo poškodoval. Podrl se je nek oder in poškodoval osem delavcev, tri težko.

Iz Celovca. Tukajšnji nemški »Sprachverein« je hotel v posebnih večerih proslavljati nemške koroške pesnike. Prvi večer pa se je izjalovil, ker ni prišlo dosti ljudi. — V nekaterih prodajalnicah sta hoteli dve ženski v hotopiti ponarejene kronске petake. — Konkurz je napovedan nad imetjem tukajšnjega zlatarja J. Nonka. — Dne 16. t. m. je umrl tu 98letni bivši delavec K. Krassnigg. 72 let je služil v eni in isti tovarni, v katero je vstopil kot 16leten fant. Pač redka prikazen!

Novo ime nositi je dovolila koroška deželna vlada nadučitelju v Št. Urhu v la-budski dolini. Prej se je imenoval »Oberessl«, sedaj se kliče »Memmer«.

Umetniško obrtno razstavo nameravajo letošnje poletje prirediti v Celovcu. Razstava bode obsegala proizvode raznih umetnostij, zlasti pa izdelke modernih obrtij.

Celjski slovenski trgovski uslužbenci priredé dné 8. februarja ples, katerega čisti dohodek je namenjen »Dijaškemu Domu«.

Zadruga za rejo bikov se je ustanovila pri Sv. Andražu v Slov. Goricah za občine Sv. Andraž, Andreci in Smolnici. Taka zadruga se je ustanovila tudi na Ljubnem. Namen zadruge je povzdiga govedoreje s pridobitvijo zadostnega števila plemenjakov marijadvorskega plemena.

Učiteljsko mesto je popolniti na c. kr. drž. gimnaziji v Mariboru za prihodnje šolsko leto in sicer za klasično filologijo kot glavni predmet in nemščino kot stranski predmet. Prošnje je vložiti do

Prazna glava. »Vraga, pazite venar! Toliko, da mi niste naredili z onim fogom luknje v glavo!« — »Bilo bi ravno rav! Imeli bi bili vsaj ne kaj v glavi!«

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Zbornica v današnji seji odklonila nujnost predloga Z a z v o r k e gledé ustanovitve peške zdravniške višje šole v Pragi. Govoril je samo predlagatelj. — K l o f a č e nato utemeljeval nujnost predloga gledé pokritja iz novega vojaškega zafona navstalih novih stroškov ter izjavil, da to ni obstrukcijski predlog. Omenjal je tudi mobilizacije armade in odpošiljatve brodovja v Levante. Fin. minister je izjavil, da bo dal vsa potrebna pojasnila povodom razprave o vojni predlogi in da fin. uprava dobro pozna finančni položaj.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) V sinočnji seji sladornega odseka je izjavil fin. minister, da sedaj ni mogoče znižanje davka na porabo sladkorja, ker bi povzročilo defecit v drž. proračunu. Sicer se pa itak poceni sladkor. V bodoče ni izključeno znižanje tega davka.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Zbornica je odklonila češko-radikalne nujne predloge ter pričela s prvim branjem sladkorne predloge.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Vladna predloga o razdelitvi sladornega kontingenta je bila odkazana sladornemu odseku, na kar je bila seja zaključena ob 3. uri. Prihodnja seja bo v sredo ob 11. dopoldne.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Vsenemci so sklenili zahtevati, da se v poslovniku sprejme določba, da se v razpravah državnega zbora sme rabiti samo nemški jezik.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Socialni demokratje izjavljajo, da bodo toliko časa podpirali obstrukcijske predloge čeških radikalov dokler se hoče predlog za spremembo poslovnika obravnavati kot nujen.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Mej prireditelji nameravanega shoda avstr. zdravnikov je prišlo do razpora, ker del zdravnikov hoče, da bi se na shodu smelo samo nemško govoriti.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Zakon, katerega je sklenil češki deželni zbor, da se potom naklade na pivo zvišajo učiteljem plače, je dobil cesarjevo sankcijo.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) V današnji seji poskuša zbornica rešiti ostala nujna predloga čeških radikalcev, na to se bo skušilo s prvim branjem sladkorne predloge. Danes zvečer bo seja sladkornega odseka. V sredo bo prvo branje vojne predloge in na to drugo branje sladkorne konvencije. Vlada hoče, da se sladkorna predloga reši v zbornici do četrtka, da jo more še do konca tega meseca rešiti gosposka zbornica. Češki radikali so se včeraj obrnili tudi do rusinskega kluba in do poljske ljudske stranke, naj jim pomaga obstruirati vojno predlogo. Omenjeni stranki sta jim odgovorili, da prvega branja ne bode obstruirali, da pa je njihovo nadaljnje stališče pri drugem branju odvisno od izjave domobranskega ministra. Češki radikali so se pripravljajo za nove naskoke. Prinesli so v zbornico obširno interpelacijo, kateri je priložena debela kupa s slikami in hočejo, da se vse prebere. Krščanski socijanci in nemški konservativci so svoja nujna predloga o spremembi poslovnika zapostavili za prvo branje vojne predloge pod pogojem, da se ne vložijo novi nujni predlogi. Obravnava se ž njimi, da bi u zapostavili toliko časa, da se reši ves dnevni red, a kršč. socijanci se temu upirajo.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Nemški liberalci in nacionalci se zato upirajo spremembi poslovnika, ker sumijo, da se s tem hoče utrditi proti levici zopet stara desnica, h kateri bi pristopili tudi kršč. socijanci. S tako desnico je tudi pridobljena potrebna dvetretjinska večina za spremembo poslovnika.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Nemška ljudska stranka in nemška liberalna stranka izjavljata, da nista principiuelno proti vsaki spremembi poslovnika, ne moreta pa pritrditi sedaj predloženim načrtom.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Mladočeški klub je dobil iz mnogih volivnih krajev pisma, naj poslanci pridejo poročat volivcem. Klub je odgovoril, da bodo mladočeški poslanci prišli med volivce, takoj „ko bodo razmere dopuščale“.

Dunaj, 24. jan. (C. B.) Na demitije vojne uprave glede mobilizacije mornarice pišejo listi, da na „vaje“ v Sredozemsko morje ni šlo nikdar toliko vojnihi ladij in da tudi nikdar niso bile tako oborožene, kakor letos. Živahno se razpravlja poročilo, da tudi Italija koncentrira svoje vojne ladje v Sredozemskem morju.

Reka, 24. jan. (C. B.) Angleška vlada je naročila pri tukajšnji tovarni torpedovk več novih torpedovk. Tudi Francoska hoče v kratkem času nekaj novih torpedovk.

Praga, 24. jan. (C. B.) „Katolícké Listy“ poročajo: Iz uradnega vira smo pooblašteni izjaviti, da ni nič resnice na liberalnih poročilih, da bi pri ne Hohenu-lohe bil določen za škofa kralovogrškega.

Zagreb, 24. jan. (C. B.) Policija je odkrila neki bralni klub, v katerega so prihajali gojenci višjih šol in gojenke ženskih zavodov ter počeli škandalozne stvari. Mnogo deklet iz odličnih rodbin je kompromitiranih.

Budimpešta, 24. jan. (C. B.) Grofovska dvojica Lonyay pride 1. februarija sem in bo dalje časa tu prebivala.

Budimpešta, 24. jan. (C. B.) Franc Košut je še vedno nevarno bolan.

Budimpešta, 24. jan. (C. B.) Radi velikega snega se pojavljajo v okolici volkovi.

Bruselj, 24. jan. (C. B.) V tukajšnjem vlaškem gledališču je včeraj nek gledalec padel z galerije v parter, kjer je obležal brez zavesti. Več dam je postalo nezavestnih. V pol ure se je ponesrečeni zopet zavedel in sam vstal. Zdravniki so konstatirali, da se mu ni nič zgodilo.

Brno, 24. jan. (C. B.) V češkem gledališču je nastal mej predstavo ogenj. Občinstvo je popolnoma mirno zapustilo gledališče. Ogenj so skoro pogasili.

Pariz, 24. jan. (C. B.) Iz Maracaibo se poroča: Bombardovanje San Carlosa nemške vojne ladje nadaljujejo.

Madrid, 24. jan. (C. B.) Španija oborožuje svoje vojne ladje, da poseže v marokanske zadeve.

Stokholm, 24. jan. (C. B.) Radi bolehnosti je kralj oddal za nekaj časa vladno prestolonasledniku.

London, 24. jan. (C. B.) Iz Amerike se poroča, da vlada v Ameriki radi venezuelskega vprašanja veliko ogorčenje proti Nemčiji, ker bombardira San Carlos. Ameriški listi pišejo, da je to izzivanje ameriških združenih držav in da utegne priti do resnih, za Nemčijo ne ljubih posledic.

Društvena godba priredi koncert jutri 25. t. m. v restavracijskih prostorih g. Kenda (pri Gambirinu). Začetek ob 1/8. uri zvečer. Vstop prost.

Umrli so:
22. jan. Potočnik Ivan 48 let delavec, Radeškega cesta 11, Vitium cordis — Mirko Klančar, dimnikarjev sin, 8 mes. Marije Terezije cesta 10. Eclampsie. — Emilijana Gruden, poštnega oficijala hči, 13 mesecev. Streliške ulice 15. Bronchitis capill.
V bolnišnici:
19. jan. Davorin Rovšek, fotografov sin, 2 leti. Laryngitis croup. Pneumonia. — Fran Rozman, dijak 13 let. Meningitis.

Dunajska borza
dné 24. januarja.

Skupni državni dolg v notah	101.05
Skupni državni dolg v srebru	101.05
Avstrijska zlata renta 4%	121.00
Avstrijska kronrska renta 4%	101.50
Ogerska zlata renta 4%	121.25
Ogerska kronrska renta 4%	99.55
Avstro-ogerske bančne delnice 600 gl.	15.70
Kreditne delnice, 160 gl.	701.75
London vista	239.85
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.12 1/2
20 mark	23.43
20 frankov (napoleonidor)	19.07
Italijanski bankovci	95.30
C. kr. cekini	11.31

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 749.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Veterni.	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
23	9. zveč.	741.0	-13.0	sl. svzh.	jasno	
23	7. zjut.	742.8	-16.5	sl. jvzh.	megla	0.0
23	2. popol.	743.5	-9.7	sl. jvzh.	obl.	

Srednja včerašnja temperatura - 12.6° normale, - 2.2°.

FRANČIŠKA JOŽEFA
GRENKA VODA
je edino prijetno užitno naravno čistilo.

„SLOVENEČ“
se prodaja

doslej v naslednjih ljubljanskih tobakarnah:

Blaž N., Dunajska cesta 12.
Brus Maks, Pred škofijo 12
Dolenc Helena, Južni kolodvor.
Kališ Alojzij, Jurčičev trg 2
Sušnik Josipina, Rimska cesta 24.
Tonich Ivana, Florijanske ulice 1.
Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52

Preklic. 84 3-1
Dné 27. grudna pr. leta sem gospo **Frančiško Kandušer**, trgovčevo soprogo v Mengši, v cerkvi brez vsakega povoda žalil, kar sam iskreno obžalujem, proseč jo javno odpuščanja.
V Kamniku, 22. pros. 1903.
Alojzij Zajc,
p. d. **Zalokar iz Zgor. Jarš.**

Zahvala. 86 1-1
Bolestno pot tega sreca nad izgubo ljubljene soproga gospoda
Miroslav Drenik-a
pom. mesn. uradnika
izrekam najiskrenejšo zahvalo v svojem ter imenu sorodnikov vsem, zlasti častitim darovalcem vencev, blagorodnim gosp. mestnim in magistratnim svetnikom, uradnikom, uslužbenecem, prijateljem in znancom za sponzorstvo predragega rajnega k večnemu počitku.
V Ljubljani, dné 24. jan. 1903.
Ivana Drenik,
vdova.

VABILO
na
redni občni zbor
okrajne posojilnice v Mokronogu,
registr. zadruga z neomejeno zavezo,
kateri se bo vršil
dné 8. februarja 1903
ob pol 3. uri pop.
v posojilnični pisarni v Mokronogu.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev ravnatelja, štirih udov in dveh namestnikov načelstva.
5. Volitev dveh računskih pregledovalcev.
6. Sprememba pravil.
7. Slučajnosti.
K obilni udeležbi vabi
90 1-1 **ravnateljstvo.**

Dva mizarska pomočnika
in
enega učenca
sprejme
Jakob Homovec,
mizar v Cirknici pri Rakeku.
69 2-2

Vabilo
k
rednemu občn. zboru
kršč. gospodarskega društva v Idriji
ki se bo vršil
dné 15. februarja 1903
v zadrugnih prostorih ob 4. uri popoldne.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računa za l. 1902 in razdelitev čistega dobička.
4. Dopolnilna volitev načelnštva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Razni predlogi.
Načelstvo.

87 1-1

Vabilo
na
redni občni zbor
„Gosp. zadruga“ v Selški-Dolnji na Češnjici,
registrirane zadruga z omejeno zavezo
koji se bode vršil
v nedeljo, dné 8. feb. 1903
na Češnjici v zadrugnih prostorih ob 4. popoldan.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1902.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.
Načelstvo.

92 1-1

Vabilo
na
občni zbor
„Sodarske zadruga v Rudnem“
registrirana zadruga z omejeno zavezo
koji se vrši
v nedeljo, dné 8. feb. 1903
o 3. uri popoldan v prostorih zadruga na Češnjici.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1902.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.
Načelstvo.

93 1-1

Vabilo
na
redni občni zbor
Hranilnice in posojilnice na Češnjici
registrirane zadruga z neomejeno zavezo
koji se bode vršil
v nedeljo, dné 8. feb. 1903
ob 2. uri popoldan v društvenih prostorih.

Dnevni red:
1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1902.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.
Načelstvo.

91 1-1

Zaradi bolezni lastnika prodaja se
iz proste roke
hiša
blizu Ljubljane, v kateri se nahajate 2 dobro upeljani obrti.
Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

88 3-1

Dobre ure cenó s 3letnim jamstvom razposilja tovarna ur v Mostu

HANNIS KONRAD
trgovina z urami in zlatnine
Most (Brüx) št. 234, Češko.
Dobre rem. ure iz nikla gl. 3-75
Prave srebrne rem. ure „5-80
Pristne srebrne verižice „1-20
Budilniki iz nikla „1-95
Moja trdnja je odlikovana s
s. c. kr. orlom, z zlatimi in sre-
brnimi svetinjami in ima na
razpolago na tisoče priznanih
pisem. — Cenik s podobami
brezplačno. 573 100-76

Katoliška Tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Stoletna pratika
dvajsetega stoletja
1901 — 2000
z načelno podobo
v barvah in jako
zanimivo, podučno
in koristno vsebino.
Sestavlja doktor
Gregorij Pečjak.
Stane v „Prodajalnici
katol. tiskovnega dru-
štva (H. Ničman)“ v
Ljubljani, mehko ve-
zana 1 K 30 h, v pol-
platnu 1 K 80 h, v pol-
usnji 2 K. Po pošti
20 h več.

Razstava v Parizu
„Grand Prix“
KIC
Varstvena znamka ura-
dno upisana.

Svetoslaven ruski
karavanski čas
bratov
KIC Popoff
Moskva
C. kr. dvorni založnik
Najfinjši Najfinjši
1142 Pisarna: 10-7
Dunaj, VII/2 Breitengasse 9
Na drobno se dobi v vseh boljših
trgovinah in izvirnih zavetih.

Sprejemem takoj
10 mizarских
pomočnikov
dobrih delavcev do prvega maja.
Plača po dogovoru.
Oglasiti se je pri
Josip Božič-u
mizarški mojster v Ilir. Bistrici.

Tovarna pečij in raznih
prstenih izdelkov
Alojzij Večaj
Ljubljana, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki stradon št. 9
priporoča slav. občinstvu in preč.
duhovščini svojo veliko zalogo
barvanih prstenih
pečij in štedilnih ognjišč
kot: rujavih, zelenih, belih, modrih,
sivih, rumenih itd., kar najbolj trpe-
nih in po modernih modelih izde-
lanih. Cene nizke. 36 52-4
Lastni izdelek.
Ceniki franko in brezplačno.

FR. ŠUPEVC
priporoča zajamčeno pristne
čebelno-voščene sveče, voščene zvitke itd.,
izborni med-pitanec.
LJUBLJANA, Prešernove (Slonove ulice) št. 7
Perlesova hiša.
Ustan. pred 100 leti.
Cena pristno čebelno-voščenim svečam je znižana, odslej
velja kilo samo 5 K, ko je prej veljalo 5 K 40 vin.

Marija Sattner,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),
se priporoča prečastiti duhovščini za
izdelovanje cerkvenih paramentov.
Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah, pluvijale, obhajilne burze,
štole in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfineje, kakor se glasi naročilo, v svil-
natem in zlatem vezanju. — Izdeluje tudi bandere in baldahine ter izvršuje vsako-
vrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. Vporablja samo dobro blago, cene po možnosti
nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih paramentov tudi rado-
voljno prevzame. 918 26-11

Uglasiti se je do 15. februarja
ALOJZIJ VODNIK.
Pojasnita daje kamnosek
3 stanovanja v III. nadstropju s
3 sobami.
8 stanovanj z 2 sobama v dvo-
rišnih traktih. 83 3-1
6 pritičnih prostorov za prodajal-
nice ali pisarne.
4 stanovanja s 4 in 6 sobami z
vsem komfortom v I. in II. nad-
stropju.

Čast. gosp. ženini in neveste!
Priporočam svojo bogato zalogo in naznanjam,
da sem prodajalno po novem preuredil in
povečal. Prodajam po jako znižanih cenah
vse najprimernejše reči in sicer: Žepne ure,
osebno nakupljene v Švici. stenske (Pendel)
ure z novim na zvon zvonečim bišjem, veri-
žice, uhane, prstane, broške itd. Šivalne
stroje, posebno nove vrste „Singer“ za domačo
rabo, prav po ceni, in tudi za štikati. Namizno opravo (beštek) iz kina
in pravega srebra.
Se vljudno priporočam za številni obisk
Franc Čuden, urar in trgovec v Ljubljani,
exportna trdnja ur na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn Union, založnik
c. kr. avst. drž. dolenskih železnic.
Zahtevajte veliki novi centk tudi po pošti franko.

Hoteli, kavarne in gostilne,

ki so naročene na „Slovenca“:

Belca pri Dovjem: Potočnik Fr., gostilna.
Begunje nad Cirknico: Bonač Anton,
Svigelj Anton, gostilni.
Bled Gostilna Wester.
Bistrica pri Št. Rupertu: Zaje Anton, go-
stilna.
Boh. Bela: Mužan Valentin, Zupan Iv.
in Ropret Jera, gostilne.
Boh. Bistrica: Arh Franc in Mencin-
ger J., gostilni.
Borovnica: Fortuna Val. in Kobi
Anton, gostilni, Fran Svigelj, gostilna
(Breg). Lebez Ivan, gostilna.
Brezje, Gorenjsko: Finžgar Jos. in Ga-
brijelčič Ant., gostilni. Lavrenčič
Pavl, gostilna „pri Rozmanu“.
Brod pod Sm. goro: Bitenc Jož., gostilna.
Čelje: »Narodni dom“ (Fr. Lajovic).
Cirknica, Notr.: Korde Ivan in Meden
Miroslav, gostilni, Anton de Schiava,
restavratore.
Črnic pri Radoljici: Kocijančič Fr.,
gostilna.
Črnomelj Franc Jerman gostilna.
Dedendol pri Višnjigori: Omahen Mih.,
gostilna.
Dolenja vas pri Ribnici: Mrher Ign., gost.
Dunaj: Café »Goldene Kugel« IV.
okraj, Café »Mozart«, III. okraj, in
»Arcaden-Café«, I., Universitätstrasse.
Carl Zobl's »Café Beethoven«, I.,
Universitätstrasse II., Kavarna Muhič
IX. okraj. Porzelangasse, Café »Wiene«,
I., Franzensring.
Gorica: Kavarna Schwarz, Kavar-
na »Central“.
Gorje Spodnje pri Bledu. Zrimc Janez,
Jan Janez, gostilni.
Grapče: Miha Zalokar, gostilna.
Grosuplje: Košak Fran, gostilna.

Gor. Otok pri Mošnjah: Brinšek Jakob,
gostilna.
Gozd Kranjska gora: Blankuš Pavl,
gostilna.
Horjul: Cepon Janez, gostilna.
Hrušica pri Jesenicah: Noč A., gostilna.
Idrija: Casino »Idrija«, Kavčič
Fran, kavarna, Kos Josip, gostilna.
Javornik: Noč Mihael, gostilna.
Jesenice, Gorenj.: Frjan Ivan, restav-
racija, Vilman Fran, Višnjar Karol,
Hrovat Marija, »pri mesarju«, gostilne.
Kamnik: Friedl Ivan, hotel, Vanossi
Jos., kavarna, Pet. Žerovnik pri »Sokolu“.
Kandija pri Nov. mestu: Jakše Jan. in
Zorc J., gostilni.
Kostanjevica: Zalokarjeva gostilna.
Kozarišče pri Staremtrgu: Pianecki
Jan, gostilna.
Kranj: Kavarni Jäger in Kreuz-
berger, Fran Sumi in Golob Mat.,
Fran Jezeršek, gostilni, Mavrilij
Mav, pivovarnar, hotel »Nova po-
šta“, Hotel »Stara pošta“.
Kropa: M. Jalen, gostilna.
Ljubljana: Kavarne: »Austria“,
»Europa“, »Valvasor“, »Casino“,
»Eggia“, Ivan Lekan, »Mercur“,
Jos. Kramar, Ant. Albert; hoteli:
»Prislonu“, »Lloyd“, Iv. Graj-
žar, južni kolodvor; pivarne:
Lorbec, Auer, Hafner; gostilne:
»Novi svet“, Marije Terezije cesta,
»Primlinskem kamnu“, Sv. Pe-
tra cesta, »Pri zvezdi“, Cesarja Jo-
žefa trg, »Pri roži“, Židovske ulice,
»Pri zlati ribi“, Špitalske ulice,
»Pri Stefanu“, Franciškanske ulice,
»Katoliški dom“, Turjaški trg,
»Rokodelski dom“, Komenskega
ulice, Delavsko konsumno dru-

štvo, Eliz. Jurkovič (»pri Kolovra-
tarju“) Pred škofijo, »Pri križu“,
Rimska cesta, Marija Barborič, Sv.
Petra nasip št. 5, Fr. Krvarič (»pri Fi-
govcu“), Dunajska cesta, Mar. Ahlin,
Karlovska cesta št. 28, August Zajc,
Rimska cesta št. 4, »Pri Kamen-
čanu“, Karlovska cesta št. 4, gostilna
Dachs, Florijanske ulice št. 33, M. Škof,
Rečne ulice št. 8, Ivana Susteršič,
Sv. Petra cesta št. 15, Ivan Cinkole,
Kopitarjeve ulice št. 4, gostilna, »pri
Jurju“, Poljanska cesta, Lovro Češ-
novar (»pri starem Tišlerju“), Kolo-
dvorske ulice, gostilna Blumauer,
Kolodvorske ulice, Andrej Cerne, Hil-
šerjeve ulice št. 14, Jakob Zabukov-
ec, Breg, Josip Boštjančič (»pri
Pepešu“), Kolodvor. ulice, Ant. Koemur,
Poljanska cesta št. 9, Jos. Dermastja
(»pri Kamnarju“), Vodmat, Zaloška cesta
št. 3, Terezija Omejc, Karlovska cesta
št. 32, Marija Stele (»pri balem kon-
jičku“), Poljanska cesta št. 26, Rudolf
Teuente, Gradaške ulice št. 10, Ana
Cuzak, Poljanska cesta št. 48, »Na-
rodna kavarna“, »Pri avstrijs-
kem carju“, Režika Kralj sv. Ja-
koba trg, Peršin Matija na Rožniku,
Vospernig, Gospodske ulice, Frič No-
vak, restavratore v »vicariji“, Bizjak
Fran, pri Krčonu“, Tržaška cesta, Praun-
seis A., zajutrkovalna soba, Mestni trg 19.
Litija: »Pri Fortunii“, gostilna.
Medvode: Jerala Alojzij in Zweiner
Ivan, gostilni.
Novomesto: Kavarna Danisch.
Ortenek: J. B. Kosler, restavracija.
Podnart: Pogačnik Marija, Javor Te-
rezija, gostilni.
Pulj (Pola): Café Miramare.

Premškovo p. Kranju: Jak. Gorjanc in
Jakob Dolinar, gostilni.
Radoljica: Hirschmann Ign., gostilna.
Rakek: Sebenikar Lovro, restavracija,
Ludovik Sebar, c. kr. poštar, Ivan Fatur,
gostilni.
Rateče, Gorenjsko: Ivan Petrič, gostilna.
Ribnica, Dol.: Lovšin Ivan, kavarna,
Podboj Jos. in Zadnik J., Fr. Pod-
boj, Andrej Podboj, And. Peterlin,
gostilne.
Sava pri Jesenicah: Arh Jan., gostilna.
Slov. gradec: Günther Avg., gostilna.
Smlednik: Oblak Primož, gostilna.
Sodražica: Drobnič Jurij, gostilna.
Stanežiče pri Ljublj.: Josip Teršan, gost.
Stara Loka: Jelovčan Marija, gostilna.
Stožice pri Ljubljani: Pečnik Jan. (»pri
Urbančku“), gostilna.
Struge pri Dobropolju: Salokar K., gosti.
Sv. Jakob v Rožni dolini, Kor.: Miku
Jakob, gostilna v »Nar. domu“.
Sv. Križ p. Litiji: Fr. Miklavčič, gostilna.
Škofja Loka: Hafner Leopold in Haf-
ner J., gostilni, Splichal Fr. kavarna.
Šturje pri Ajdovščini: Edvard Cigoj,
Stefan Selj in Ivan Stibilj, gostilne.
Toplice, Dol.: Oskrbništvo tople.
Travnik, Dol.: Lavrič Jan., gostilna.
Trst: Café Commercio, Café Fabria.
Trilj: Lončar Mat., Ruech K., gostilni.
Velike Lašče: Matija Hočvar, gostilna
»pri pošti“.
Vel. Poljane Dol., M. Andolšek, gostil.
Vipava: Lavrenčič J., gostilna. Hotel
»Adria“.
Visoko pri Kranju: Okorn Jan., gostilna.
Vrhnika: Dolenc Fr. Jurca Jos. in
Kočvar Franc, gostilne.
Žerovnica p. Cirknici: Marolt J., gost.
Žirovnica: Cop M., Svetina A., gostilni.

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI Comp.

Iz lekarne Richter-jeve v Pragi,

priznana izvrstno bolečino olajšujoče mazilo je dobila steklenica po K 80, K 140 in K 200 v vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splah priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elisabethstrasse 5.

1146 34-14

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 32 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomajšuje pot, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice 1 gl. 25 kr. — 2 K 50 h, po pošti 20 kr. — 40 h več za zavijanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim imenom, ki pa so po sestavi in po učinku vsa različna posnemanja naših izvornih preparatov že 33 let obstoječega podfosfornastega kisl-apneno-železnega sirupa svarimo in toraj prosimo, izrecno zahtevati **Herbabny-jev apneno-železni sirup** in gledati na to, če ima vsaka steklenica pristavljeno uradne vpisano varstveno znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:
Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII./1, Kaiserstrasse 73-75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod. 141 20-8

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschlager, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodanc, G. Prodanc, A. Schindler, Ant. Zeman; Breze: G. Elsässer dediti; Sovodnje: F. An; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birn; Vdova: J. Kometter, V. Hauser & R. pl. Hil; St. Vid: A. Schiebl; Trbiž: J. Siegl; Trst: A. Zanetti, A. Sutina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravasini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Crnomelj: F. Haika; Velikovec: J. Jobst, Velšperk: J. Huth.

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 16

se priporo čaproč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke posebno na haveloke v največji izbori po najnižjih cenah,

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

Učenec

se takoj sprejme v

špecerijsko trgovino v Ljubljani.

Poizvč se več v upravnistvu „Slovenca“

Za otroške bolezni,

katere je tako pogostem potrebno kislina ima sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

MATTONLEV GIESSHÜBLER

alkalična kislina

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini, skrofelnih, krvicah, otoku slez itd., in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnera monografija o Giesshübl Sauerbrunn. IV 38-3)

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, 1892 postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih

Prospekti zastoj in franko.

Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih lekarnih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in loga pri Michael Kastner-ju in Peter Lasek-u v il.

dimnikarski mojster, Dolajnska cesta št. 19.

Ivan Kern,

Z veleposilovanjem

16 3-8

naročila

spadajočih del ter smem vsprejemati vsaka

sijo za izvrševanje vseh v dimnikarsko stroko

schwar naznanjam, da imam odslej svojo lastno konce

Podpisani poslovodja dimnikarske trdke Elisabethe Po-

„ANDROPOGON“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zgornja Poljskava)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nena- vadnimi uspehi izkušena in zajamčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 ted- nov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno brado.

Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone.

Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gospodu 274 (26)

Vaso Petričič-u.

V zalogi imajo tudi gg. E. Mahr in U. pl. Trnkoczy v Ljubljani, A. Rani v Kranji, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Preprodajalci popust.

Kmetiška posojilnica

oddaja v svoji lastni novozgrajeni hiši na Dunajski cesti v najem s 1. avgustom 1903

dve prodajalnici

v fronti na Dunajsko cesto vsaka z skladiščem in kletjo ter

devet stanovanj

v I., II. in III. nadstropju po tri in štiri sobe z vsemi pritliklinami in vsakem stanovanju s kopelno sobo.

Poizvedbe v pisarni kmetiške posojilnice v Ljubljani, Marija Terezije cesta št. 1 (v uradnih urah).

61 3-2

Fran Zupan

Ljubljana, Valvazorjev trg 4

priporočam

svojo z vsem komfor- tom higienično ure- jeno brivnico, ter po- sebsalon za friziranje dam.

Negovanje rok in nohtov po angleškem sistemu.

Umivanje glav z naj- novejšim ameriškim umivalnim in sušilnim aparatom. 28 3-3

Posejevanje in pro- dajanje lasulj za gospode in dame.

Friziranje dam v abonoma tudi na dom.

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje službo okrožn ga zdravnika:

1. v **Jesenicah**, z letno plačo 1.200 K in aktivitetno doklado 200 K;
2. v **Žužemberku**, z letno plačo 1.400 K, aktivitetno doklado 200 K ter s prostim stanovanjem.

Prosilci za ti službi pošljejo naj svoje prošnje podpisnemu deželnemu odboru do 15. februarja t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bode le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali v kaki bolnici.

Deželni odbor vojvodine kranjske.

V Ljubljani, dné 17. januarja 1902.

Janko Šink

svečar v Kranju 1421 10

nasproti mestni župni cerkvi (prej Šlfrar)

priporoča velečast. duhovščini, cerkvenim oskrbnistvom ter slavnemu občinstvu

pristno čebelno-voščene sveče

kg. po 5 K. Za pristnost teh sveč jamči s svoto 2000 K, ter dovoljuje 3% odbitka.

Blago se pošilja na vse kraje avstro-ogrské države poštnine prosto.

Senzačni liker Monte Cristo

prve vrste.

Velika posebnost med likerji.

čudovitega okusa

krepčalo za želodec.

Na prodaj v vseh boljših prodajalnicah s kolonijalnim blagom in delikatesami.

Josip Archleb in drug destil. na par v PRAGI.

Odlikovani s 84 prvimi svetinjami.

1362 20-16

Važno za bolne na želodcu!

Brezslastnost, težave v želodcu, slabost, glavobol vsled slabega prebavljanja, razne želodčne bolezni

takoj odstranijo znane

Brady-jeve kaplje za želodec (Marijajceljske).

Na tisoče zahvalnih in priznanih pism!

Cena steklenici z navodilom rabe 80 h, večja steklenica K 1.40.

Dobiti po lekarnah.

Glavna zaloga v Ljubljani: lekarna „Pri zlatem jelenu“, Marija trg št. 4 (Jos. Mayr).

Svarimo pred ponarejanjem. pristne Marijajceljske kapljice za želodec morajo imeti varstveno znamko in podpis *C. Brady* 1161 12-3

Vozni red avstrijskih državnih železnio,

veljaven od 1. oktobra 1902.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v srednjeevropskem času. Srednjeevropski čas je kraj- nemu času v Ljubljani za 2 minuti napre.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 24 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Seltthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, na Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Seltthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko.

Ob 7. uri 17 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v Novo mesto.

Ob 11. uri 51 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Seltthal, Dunaj.

Ob 1. uri 5 min. popoldne mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 3. uri 56 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Seltthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genovo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linz, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 8 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v Novo Mesto.

Ob 10. uri zvečer v Trbiž, Beljak.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

Ob 3. uri 25 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Gmunden, Ischia, Aussee, Pariza Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Franzensfeste.

Ob 7. uri 12 minut zjutraj iz Beljaka.

Ob 8. uri 44 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 11. uri 16 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genove, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Linca Pontabla.

Ob 2. uri 33 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 4. uri 44 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Seltthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.

Ob 8. uri 35 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in Novega Mesta.

Ob 8. uri 51 min. zvečer osebni vlak z Dunaja via Amstetten in Ljubno, iz Lipskega, Praga, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Steyra, Solne grada, Beljaka, Celovca, Pontabla.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

Ob 7. uri 28 min. zjutraj v Kamnik.

Ob 2. " 05 " popoldne " "

Ob 6. " 50 " zvečer " "

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

Ob 6. uri 49 min. zjutraj iz Kamnika.

Ob 11. " 06 " dopoldne " "

Ob 6. " 10 " zvečer " "

Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika.

Odhod:

Ob 7:15 zjutraj

" 2:15 popoldne

" 6:05 zvečer

Prihod:

Ob 6:34 zjutraj

" 12:29 popoldne

" 6:39 zvečer.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
**blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.**

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vse drugo obleke.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolijo pri naročilih
ozirati na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk, dru-
štva in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 691 53-84

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

12 5

**Sveži
pustni krofi**

so dobili vsak dan v slaščičarni in pekarni

Jakob Zalaznik

Stari trg št. 21
in
Mestni trg 6.

Naročila se
točno izvr-
šujejo.

**Izurjen orglauec
(Ceciljanec).** 68 3-2

Mlad, oženjen, star 30 let, želi o sv. Juriju
svoje dosedanje službo premeniti in priti v
kak kraj, kjer sta dva ali več g. duhovnikov. Zmožen
je pravičnega korala, vaditi pevska društva, podučevati
na glasovirju. Ima tudi dva glasbena instrumenta.
Splošno je posloval v kmetijskem društvu ali posojilnici.
Je tudi zastopnik vzajemne zavarovalnice ljubljanske.
Soproga je pekinja in šivilja in učena
prodajalka mešanega blaga. Če je treba, se izkaže s
spričevalom. Ima na izbiri dramatičnih iger čez 50 za
izobraževalna društva.

Naslov povz. iz prijaznosti upravnistvo »Slovenca«.

Leopold Tratnik

pasár in srebrar
v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 27

se priporoča predčastiti du-
novščini, cerkvenim pred-
stojništvom in dobrotnikom
cerkva v strokovno umetno
izdelavo raznovrstnega

**cerkvenega
orodja,**

kakor:

tabernaklje, mon-
štrance, kelihe,
svečnike, lestence,
svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega ko-
vinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že
izgotovljenih krasnih
predmetov.

Stare predmete prenavlja,
posrebi in pozlati po naj-
nižji ceni.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke
in veliko zalogo električnih svetilk v raznih
oblikah, prenapreja tudi stare svetilke v uporabo
električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna
cene nizke. 726 15 7

**Vzajemno podporno društvo
v Ljubljani**

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Kongresni trg št. 19

sprejema vsak delavnik od 9.—12. ure dopoldan
hranilne vloge ter jih obrestuje

po **4³/₄ %**

to je: daje za 200 Kron 9 Kron 50 h na leto.

Rentni davek plača hranilnica sama.

Simon Pogačar l. r.
predsednik.

Andrej Zamejce l. r.
stolni dekan,
I. podpredsednik.

Dr. Vinko Gregorič l. r.
II. podpredsednik.

Rajko Samsa l. r.
ravnatelj.

1469 6

Prva tržaška destilerija za konjak
Camis & Stock v Barkovljah pri Trstu
priporoča domači

zdravilski konjak

po francoskem sistemu samo v izvornih steklenicah, z nadzorstvenim zamašenjem
preiskovalnice za živila in sladila Dunaj IX, Spitalgasse 31, ki je odobrena od
vis. c. kr. ministerstva notranjih zadev. 1 steklenica 5 K, 1/2 steklenice K 2 60.

V Ljubljani se dobiva pri trgovcih: J. Jebračin, Kham & Murnik, S. Kordin,
22 30-4 A Lilleg, A. Šarabon, Viktor Schiffrer, F. Terdina.

Stanje vlog 30. junija 1902:
blizu 9 milijonov kron.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Denarni promet v letu 1901:
čez 23 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4¹/₂ %

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 30. junija 1902: 8,818,060 K 70 h. Denarni promet v l. 1901: 23,559.611 K 20 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. julija 1902.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Odborniki:

Josip Jare,
veleposestnik v Medvodah.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polju.

Ivan Kregar,
načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Pollak,
tovarnar in posest. v Ljubljani.

Greg. Šlibar,
župnik na Rudniku,

Dr. Aleš Ušeničnik,
profesor bogoslovja v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blagajnik »Ljud. pos.«

1236 10